

การบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้

รายงานการค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารองค์กรภาครัฐและเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

การบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้

อัศมนต์ สมศรี

รายงานการค้นคว้าอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาตรีประจำสาขาวิชาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน

พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.เกรียงไกร เจริญผล)

วันที่ 21 เดือน ธ.ค พ.ศ. 2559

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)

วันที่ 21 เดือน ธ.ค พ.ศ. 2559

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์ ดร.ธรรมพร ตันตรา)

วันที่ 21 เดือน ธ.ค พ.ศ. 2559

ประธานอาจารย์ประจำหลักสูตร

(อาจารย์ ดร.วันชาติ นาวาศรี)

วันที่ 21 เดือน ธ.ค พ.ศ. 2559

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เม่งอำพัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 21 เดือน ธ.ค พ.ศ. 2559

ชื่อเรื่อง	การบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ชื่อผู้เขียน	นายอัศมนต์ สมศรี
ชื่อปริญญา	ปริญญาตรีประสาณศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร องค์การภาครัฐและเอกชน
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ดร.เกรียงไกร เจริญผล

บทคัดย่อ

การบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีวัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาสภาพงานด้านศิลปวัฒนธรรม ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ 2) เพื่อศึกษา
แนวทางการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่มีประสิทธิภาพ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารด้านกิจกรรมนักศึกษาและดูแลงานด้านศิลปวัฒนธรรม
อาจารย์ที่เกี่ยวข้องด้านศิลปวัฒนธรรม บุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านศิลปวัฒนธรรมและนักศึกษาที่ทำ
กิจกรรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม จำนวน 27 คน การวิเคราะห์ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่าสภาพการบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมของ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ด้านบุคลากรมีเพียงพอ แต่ต้องมีการพัฒนาความสามารถเฉพาะด้านและต้อง¹
ปรับปรุงการทำงานให้ทันกับเทคโนโลยี ควรมีการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในองค์กรให้ตรงหน้ากึ่ง
ความสำคัญของการทำงานเป็นทีม ด้านงบประมาณของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมนั้นมีเพียงพอต่องาน
มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม ด้านวัสดุอุปกรณ์มีเพียงพอ กิจกรรมการด้านส่งเสริมและ
ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ที่จัดขึ้นมีความพอเพียงต่อกิจกรรมในแต่ละปีการศึกษา กิจกรรมได้รับความ
ร่วมมือจากหน่วยงานทั้งภายนอก และด้านการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา²
สอดแทรกในการนำเสนอและจัดกิจกรรมการสนับสนุนการเผยแพร่สู่ระดับอาเซียน ด้านการส่งเสริม
ความรู้และทักษะในด้านศิลปวัฒนธรรมอาจารย์ บุคลากรและนักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจด้าน
ศิลปวัฒนธรรม โดยศึกษาจากเว็บไซต์ และสื่อสิ่งพิมพ์

แนวทางการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้
การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เชิงบูรณาการด้านการเกษตร เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ค้นคว้า และรวม
องค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ การเสริมสร้างความรู้ และทักษะในด้านศิลปวัฒนธรรมของ
ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม การนำเสนอในลักษณะบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียน

การสอนและการวิจัย การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมเป็นกิจกรรมที่ใช้สื่อทันสมัยขึ้น ให้ทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และมีการนำเสนอที่ทันสมัย การประชาสัมพันธ์ ความมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมหลายๆ ช่องทาง เน้นสื่อโซเชียลเพราคนยุคใหม่ใช้สื่อเหล่านี้เป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่มีประสิทธิภาพ นั้นควรมีการพัฒนากิจกรรมที่นำเสนอให้มีความน่าสนใจ เข้ากับยุคสมัยทันต่อเหตุการณ์และเหมาะสมกับวัยของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม บุคลากรในหน่วยงานควรพัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านการใช้ปัญญาและการใช้เครื่องมือ ตลอดจนเทคโนโลยีใหม่ๆ

Title	Art and Cultural Management of the Art Cultural Center, Maejo University
Author	Mr. Assamon Somsri
Degree	Master of Public Administration in Public and Private Organization Administration
Advisor Committee Chairperson	Dr. Kriengkrai Charoenphon

ABSTRACT

This study aimed to explore conditions of arts and culture affairs of the Art and Cultural Center, Maejo University as well as a guideline for effective management. An interview schedule was used for data collection administered with a sample group of 27 persons who were student affairs administrators, concerned personnel on arts and culture, and students doing activities related to arts and culture at Maejo University. Obtained data were analyzed by using content analysis.

Results of the study revealed that there were enough personnel to manage arts and culture affairs at Maejo University but some of them must develop their specific potential, work performance to cope with new technology, and interpersonal skills for teamwork. There were enough budgets and appropriate budget allocations. Also, there were enough materials and equipment and annual arts and culture activities with the coordination of internal and external agencies. Local wisdoms were employed in the dissemination of arts and culture at the ASEAN level. It was also found that Maejo University personnel and students had knowledge and understand about Thai Arts and culture which they learned through website and printed media.

Regarding a guideline for effective management of Maejo University Arts and Cultural Center, the following should be done: 1) development of the integrated learning center of new agricultural technology so as to be a learning source; 2) enhancement of knowledge and skills in Thai arts and culture; 3) presentation of integrated academic services to the society and research/teaching and learning

(6)

integrated academic services to the society and research/teaching and learning facilitation; and 4) public relations should be done through various channels particularly on social media. For suggestions, the Art and Cultural Center should develop interesting activities which are appropriate with current situations and age of participants. Besides, personnel of the Art and Cultural Center should develop the specific potential in terms of wisdoms and new technological tool using.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา โดยเฉพาะ อาจารย์ ดร.เกรียงไกร เจริญผล ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์ และ อาจารย์ ดร.ธรรมพร ตันตรา กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้คุยสละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำ ปรึกษา ตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาในวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณผู้มีส่วนร่วมในการ การให้สัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มที่สละเวลาอันมีค่าในการ ตอบคำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์นำมาใช้ในการศึกษาจนสำเร็จไปด้วยดี รวมทั้งขอบคุณ กำลังใจจากพี่ น้อง ร่วมชั้นเรียน ขอบคุณทุกท่านที่ไม่ได้อยู่นาม ที่มีส่วนทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ เป็นแรงผลักดันให้การวิจัยครั้งนี้ประสบผลสำเร็จไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณครอบครัวที่สนับสนุนให้มีโอกาสในการศึกษาและคอยเป็นกำลังใจให้ ต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ จนสามารถประสบผลสำเร็จไปด้วยดี

อัศมนต์ สมศรี
ธันวาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
สารบัญภาพผนวก	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	4
บทที่ 2 การตรวจสอบการและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง	7
ทฤษฎีองค์กร	7
ทฤษฎีแนวคิดการบริหารจัดการ	11
แนวคิดการบริหารที่เป็นหลักเกณฑ์และมนุษย์สัมพันธ์เปรียบเทียบ	15
ทฤษฎีองค์การสำหรับสถานศึกษา	19
แนวคิดกิจกรรมนักศึกษา	21
แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา	25
แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม	26
โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
กรอบแนวคิดการวิจัย	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
สถานที่ดำเนินการวิจัย	33

	หน้า
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
บทที่ 4 ผลการวิจัย	35
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้	35
ตอนที่ 2 สภาพงานด้านศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้	40
ตอนที่ 3 แนวทางในการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่มีประสิทธิภาพ	46
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	49
สรุปผลการวิจัย	49
อภิปรายผล	52
ข้อเสนอแนะ	54
บรรณานุกรม	56
ภาคผนวก	57
ภาคผนวก ก ภาพประกอบการวิจัย	58
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	61
ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย	69

สารบัญตาราง

ตารางที่

1 ตารางสัดส่วนประชากรกลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)

หน้า

33

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 โครงสร้างศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้	28
2 ครอบแนวคิดการวิจัย	32
3 โครงสร้างศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปี 2558	38
4 กิจกรรมผลกระทบทางมหาวิทยาลัยแม่โจ้	43
5 ภาพแสดงศิลปวัฒนธรรมด้านการฟ้อน	43
6 นักศึกษาที่ทำกิจกรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม	43
7 พิธีไหว้ครุฑางดงามศิลปวัฒนธรรม	43
8 กิจกรรมทำบุญกรุณาประจำปี	44
9 โครงการกล่าวคำถวายอาลัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	44
10 วงศ์ตระลูกทุ่งแม่โจ้เบนด์	44
11 โครงการสืบสานวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น	44
12 กิจกรรมถวายอาลัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	44
13 โครงการสอนตัดเย็บทำใบทอง	44
14 พิธีไหว้ครุ	45
15 โครงการถนนสายวัฒนธรรม	45
16 โครงการเทคโนโลยีชาติ	45
17 วงศ์ตระลูกไทย	45
18 โครงการไทยประกันเชิงวิถี	45
19 กิจกรรมประเพณีทำท้าว	45

สารบัญภาพผนวก

ภาพผนวก		หน้า
1	สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง	59
2	สภาพงานด้านศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้	60

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตั้งแต่อดีต สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรมส่งผลให้วิถีชีวิต (Way of life) ของคนไทยในอดีตอยู่กันอย่างเรียบง่าย โดยมีประเพณีและศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมไทยที่มีคุณค่าความหมายของสิ่งอันเป็นที่ยอมรับในสังคมหนึ่งๆ ให้คนในสังคมนั้นได้รับรู้แล้วขยายไปในขอบเขตที่กว้างขึ้น ศิลปวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วยศาสนา ภาษา วรรณกรรม จิตรกรรม ศิลปกรรม ประติมกรรม สถาปัตยกรรม หัตถกรรม โบราณวัตถุ ผ้าและการแต่งกายแบบไทย นาฏศิลป์ ดนตรี ขนบธรรมเนียมประเพณี กีฬาและการละเล่นไทยที่เป็นแบบอย่างอันดีงาม ซึ่งศิลปวัฒนธรรมที่เข้มแข็งเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางปัญญา พัฒนาทางศิลปะและวัฒนธรรมของชาติให้เจริญก้าวหน้า การอนุรักษ์วงศ์แห่งเป็นสิ่งดีงาม และต้องมีการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เจริญก้าวหน้า การมีวิสัยทัศน์และการอนุรักษ์ให้ถูกต้องตามแบบแผนที่ชัดเจน การพัฒนาส่งเสริมและอนุรักษ์ ช่วยปลูกจิตสำนึกให้คนไทยรับรักษาศิลปวัฒนธรรมไทยที่เป็นเอกลักษณ์ของไทยให้คงอยู่สืบไป

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ สกอ. เห็นถึงความสำคัญของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จึงได้กำหนดให้การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2554 โดย มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ข้อ 1.2 ด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานย่อยด้านต่างๆ 4 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านการผลิตบัณฑิต (2) ด้านการวิจัย (3) ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และ (4) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติทั้งในระดับหน่วยงานและระดับสถาบันมีระบบและกลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ศิลปะและวัฒนธรรม เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนโดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อให้ผู้เรียนและบุคลากรของสถาบันได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ ตระหนักรถึงคุณค่า เกิดความซาบซึ้งและมีสุนทรียะต่อศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องจักรโล่งความดีงามในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพและมีการควบคุมการดำเนินงานด้านนี้อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพตามเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของสถาบัน อีกทั้งยังกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาอีกด้วย

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จัดตั้งขึ้นตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร
มหาวิทยาลัยในการประชุม ครั้งที่ 6/2552 เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2552 ตามประกาศสถาบัน
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เรื่องการแบ่งส่วนราชการในหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ พ.ศ. 2552 เพื่อให้
การดำเนินงานศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เติบโตมั่นคงยั่งยืน ตอบสนองนโยบายและ
ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในด้านการอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรม มีหน่วยงาน คือ
พิพิธภัณฑ์การเกษตรและวัฒนธรรมไทย อาคารเรียนธรรมแม่โจ้ 60 ปี อุทยานศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
ซึ่งต้องมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจาก ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นหน่วยงานที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นมาได้
ไม่นานจึงทำให้การบริหารจัดการยังขาดความพร้อมในหลายๆ ด้าน ซึ่งศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ยังขาด
บุคลากรที่มีความรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรม ขาดความเข้าใจระบบการทำงานในระบบราชการ และ
กฎระเบียบที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และยังขาดแคลนเรื่องวัสดุอุปกรณ์เพื่อ
ส่งเสริมและทำงานบ้านบำรุงศิลปวัฒนธรรมและการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อีกทั้งยังได้รับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานอย่างจำกัด จึงทำให้การ
ดำเนินการเผยแพร่องานทางด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นไปอย่างล่าช้า ขาดสภาพคล่องในการทำงาน
ในด้านกิจกรรมส่งเสริม ทำงานบ้านศิลปวัฒนธรรม และการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นภารกิจ
หลักของหน่วยงานที่จะต้องดำเนินการ โดยการบ่มเพาะให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม
ของแต่ละท้องถิ่นให้กับนักศึกษาโดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ซึ่ง
เป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย แต่เนื่องจากในปัจจุบันกิจกรรมของ
มหาวิทยาลัยมีเพิ่มมากขึ้น และมีความหลากหลายทำให้นักศึกษามีความสนใจ ขาดแรงจูงใจในการ
เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ทำให้การส่งเสริมและเผยแพร่องานทางด้านศิลปวัฒนธรรม^{ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร}

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของ
ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในด้านการบริหารจัดการ กิจกรรมส่งเสริมทำงานบ้าน
ศิลปวัฒนธรรม การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมและการเสริมสร้างความรู้และทักษะในด้าน
ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเรื่องที่ยังไม่มีการทำวิจัยเผยแพร่มาก่อน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา
งานด้านการบริหารจัดการของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ต่อไป

คำถ้ามการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาการวิจัยแนวทางมีแนวทางการศึกษาที่ชัดเจน จึงได้กำหนดคำถ้ามงานวิจัย หรือโจทย์การวิจัยดังนี้

1. สภาพงงานด้านศิลปวัฒนธรรม ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นอย่างไร
2. แนวทางการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพงานด้านศิลปวัฒนธรรม ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ที่มีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการศึกษาวิจัยการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงสภาพงานด้านศิลปวัฒนธรรม ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. ทำให้ได้แนวทางการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรม ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้
3. ข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมโครงการ และ การบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมของหน่วยงานองค์การ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึง ชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ และสามารถนำไปต่อยอดทางด้านวิชาการ ด้านการเรียนการสอนและการทำ วิจัยต่อยอดในมุมมองที่กว้างขวาง และครอบคลุมต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ผู้วิจัยได้แบ่งขอบเขตของการวิจัย ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ศึกษา คือ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จ.เชียงใหม่

2. ขอบเขตด้านประชากร (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย อาจารย์ บุคลากร ที่ปฏิบัติงานด้านศิลปวัฒนธรรม และนักศึกษาที่ทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมจำนวน 27 คน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ สภาพงานด้านศิลปวัฒนธรรม ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยเป็นการศึกษา 4 ด้าน ดังนี้ คือ การบริหารจัดการ กิจกรรมส่งเสริมการทำบารุงศิลปวัฒนธรรม การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมการเสริมสร้างความรู้ และทักษะในด้านศิลปวัฒนธรรม รวมถึงแนวทางการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรม ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยมีแนวคิดทฤษฎีจากตำรา เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดรอบเป็นแนวคิดในการวิจัย คือทฤษฎีองค์การ ทฤษฎีแนวคิดการบริหารจัดการ แนวคิดการบริหารที่เป็นหลักเกณฑ์และมนุษย์สัมพันธ์เปรียบเทียบ ทฤษฎีองค์การสำหรับสถานศึกษา แนวคิดกิจกรรมนักศึกษา แนวคิดประกันคุณภาพการศึกษา แนวคิดวัฒนธรรม

นิยามคัพท์เชิงปฏิบัติการ

ศิลปวัฒนธรรม หมายถึง วิถีการดำเนินชีวิต ที่มนุษย์สร้างขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นการละเล่น การแสดง การร้องเพลง พฤติกรรม และบรรดาผลงานหั้งมวลที่มนุษย์ได้สร้างสรรค์ขึ้น ไม่ว่าจะเป็นงานด้านจิตวิญญาณ สถาปัตยกรรม ตลอดจนความคิด ความเชื่อ ความรู้ ลักษณะที่แสดงความเจริญ ของงาน ความเป็นระเบียบความรู้สึก ความประพฤติ และกิริยาอาการ หรือการกระทำใด ๆ ของ

มนุษย์ในส่วนรวมลงรูปเป็นพิมพ์เดียวกันและสำแดงออกมาให้ปรากฏเป็นภาษา ศิลปะ ความเชื่อถือ ระเบียบ ประเพณี ความกลมเกลียว ความก้าวหน้าของชาติและศิลธรรมอันดีงามของประชาชน

สภาพงานด้านศิลปวัฒนธรรม หมายถึง สภาพแวดล้อมของงานศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ นโยบาย ระเบียบของมหาวิทยาลัย ปัจจัยทางการบริหารงานด้านบุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์ เครื่องมือและการจัดการงานด้านศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยแม้โจ้

การบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรม หมายถึง การดำเนินการใน 4 ด้าน คือ การบริหารจัดการ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม การเสริมสร้างความรู้และทักษะในด้าน ศิลปวัฒนธรรมและกิจกรรมการส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม้โจ้

ปัจจัยทางการบริหารของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม หมายถึง ด้านการบริหารจัดการ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการจัดการ (Management) ของศูนย์ ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม้โจ้

การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม หมายถึง การทำให้บุคลากร นักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม้โจ้ และบุคลากรภายนอกได้รับรู้กิจกรรมสร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มพูนปัญญาเพื่อ ประยุกต์ใช้ในสังคม และส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดประโยชน์ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัย แม้โจ้

การเสริมสร้างความรู้และทักษะในด้านศิลปวัฒนธรรม หมายถึง การสร้างองค์ความรู้และ ทักษะแก่บุคลากรนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม้โจ้ และถ่ายทอดให้บุคลากรภายนอกได้รับความรู้และ ประสบการณ์การเรียนรู้เป็นสื่อกลางที่จะพาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเนื้อหาสาระที่จะ ช่วยให้ผู้เรียนรู้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายนั้นควรครอบคลุมข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอดการคิด การแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะต่างๆ รวมทั้งเจตคติและค่านิยม ด้านศิลปวัฒนธรรมของ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม้โจ้

กิจกรรมการส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม หมายถึง การจัดกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ได้แก่ โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยแม้โจ้ โครงการแท่เทียน เช้าพระราชา โครงการเข้าร่วมประเพณีปีปั่งเชียงใหม่ กิจกรรมดน้ำดำหัวผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ โครงการจัดงานเฉลิมฉลองพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 84 พรรษาแม้โจ้ สนองงานใน โครงการพระราชดำริฯ กิจกรรมโครงการเผยแพร่ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ดนตรีและนันทนาการ โครงการถนนสายวัฒนธรรม โครงการบูรณาการศิลปวัฒนธรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสู่ชุมชน กิจกรรม ฝึกซ้อมความชำนาญด้านดนตรีและนาฏศิลป์ให้นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป ในการส่งเสริมและอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม้โจ้

การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม หมายถึง การบำรุงรักษาวัฒนธรรมไทยโดยอาศัยความร่วมมือกันของคนไทยทุกคนมีวิธีการ ดังนี้ 1) ศึกษา ค้นคว้า และการวิจัยวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งที่มีการรวมไว้แล้วและยังไม่ได้ศึกษา เพื่อทราบความหมาย และความสำคัญของวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นมรดกของไทยอย่างถ่องแท้ ซึ่งความรู้ดังกล่าวถือเป็นรากฐานของการดำเนินชีวิต เพื่อให้เห็นคุณค่า ทำให้เกิดการยอมรับ และนำไปใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม ต่อไป 2) ส่งเสริมให้ทุกคนเห็นคุณค่า ร่วมกันรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติและของท้องถิ่นเพื่อสร้างความเข้าใจและมั่นใจแก่ประชาชนในการปรับเปลี่ยนและตอบสนองกระแสวัฒนธรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม 3) รณรงค์ให้ประชาชนและภาคเอกชน ตระหนักรู้ในความสำคัญ ของวัฒนธรรมว่าเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องให้การรับผิดชอบร่วมกันในการส่งเสริมสนับสนุน ประสานงานการบริการความรู้ วิชาการ และทุนทรัพย์สำหรับจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม 4) ส่งเสริมและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยการใช้ศิลปวัฒนธรรมที่เป็นสื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน 5) สร้างทัศนคติความรู้ และความเข้าใจว่าทุกคนมีหน้าที่เสริมสร้าง พื้นฟู และการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมที่เป็นสมบัติของชาติ และมีผลโดยตรงของความเป็นอยู่ของทุกคน 6) จัดทำระบบเครือข่ายสารสนเทศทางด้านวัฒนธรรมเพื่อเป็นศูนย์กลางเผยแพร่องค์ความรู้ ประชาสัมพันธ์ผลงานเพื่อให้ประชาชนเข้าใจ สามารถเลือกสรร ตัดสินใจและปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตทั้งนี้สื่อมวลชนควรมีบทบาทในการส่งเสริม และสนับสนุนงานด้านวัฒนรมมากยิ่งขึ้นด้วย

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ระดับรองอธิการบดี คณบดี และผู้อำนวยการกองของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

บุคลากร หมายถึง อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบดูแลงานด้านศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย

บทที่ 2

การตรวจเอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ผู้จัดได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีจากตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดรอบเป็นแนวคิดในการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. ทฤษฎีองค์การ
2. ทฤษฎีแนวคิดการบริหารจัดการ
3. แนวคิดการบริหารที่เป็นหลักเกณฑ์และมนุษย์สัมพันธ์เบรี่ยบเทียบ
4. ทฤษฎีองค์การสำหรับสถานศึกษา
5. แนวคิดกิจกรรมนักศึกษา
6. แนวคิดประกันคุณภาพการศึกษา
7. แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม
8. โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. ครอบแนวคิดการวิจัย

ทฤษฎีองค์การ

แนวความคิดที่เกี่ยวกับองค์การได้ถูกรวบรวม และคิดค้นอย่างมีรูปแบบ จนกลายเป็นทฤษฎี เมื่อประมาณต้นศตวรรษที่ 20 ทฤษฎี เป็นเพียงนามธรรมที่อธิบาย และวิเคราะห์ถึงความจริง และประสบการณ์ต่างๆ ของธรรมชาติที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัวอย่างมีระบบและมีแบบแผนเชิงวิทยาศาสตร์ว่า ถ้าทำ และ/หรือ เป็นอย่างนั้น ผลจะออกมาแบบนี้ (If ...then) ซึ่งในลักษณะเช่นนี้ทฤษฎีก็ เปรียบเสมือนการคาดคะเนถึงผลที่เกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ที่แตกต่างกัน จากระยะเวลาต้นศตวรรษที่ 20 จนถึงปัจจุบัน

ทฤษฎีองค์การ หมายถึง ครอบความคิดเชิงทฤษฎีที่พร้อมนาถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ขององค์การที่มีปฏิสัมพันธ์กัน และรวมถึงความเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนการให้ข้อเสนอแนะว่าเราควรจะทำอย่างไร จึงจะทำให้องค์การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถทำให้องค์การดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมาย

ทฤษฎีการจัดองค์การ ทุกองค์การไม่ว่าจะมีขนาด ประเภท หรือสถานที่ตั้งอย่างไร จำเป็นต้องมีการจัดการที่ดี ซึ่งการจัดการที่ดีเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินงานขององค์การ การเติบโต และการดำรงอยู่ต่อไปของ องค์การ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องเผชิญกับ ปัจจัยแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ โลกาภิวัตน์และ เทคโนโลยี ทำให้องค์การต้องมีแนวทางในการจัดการที่ทันสมัยเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่ รวดเร็วนี้ เพื่อให้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสมัยใหม่ แนวความคิดที่เกี่ยวกับองค์การได้ถูก รวบรวม และคัดค้นอย่างมีรูปแบบ จนกลายเป็นทฤษฎี

ทฤษฎีองค์การออกเป็น 3 ช่วง คือ

1. ทฤษฎีสมัยดั้งเดิม (Classical Theory)

ทฤษฎีองค์การสมัยดั้งเดิมได้เริ่มคิดค้น และก่อตั้งขึ้นเมื่อปลายศตวรรษที่ 19 จากการ เปลี่ยนแปลงทางสังคม ในปลายศตวรรษที่ 19 นี้ แนวความคิดเกี่ยวกับองค์การก็เปลี่ยนแปลงตามไป ด้วยเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งสภาพแวดล้อมของสังคมยุคนี้เป็นสังคม อุตสาหกรรมทฤษฎีองค์การสมัยดั้งเดิมจึงมีโครงสร้างที่แน่นอน มีการกำหนดกฎเกณฑ์และเวลาอย่างมี ระเบียบแบบแผน มุ่งให้ผลผลิตมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ (Effective and Efficient Productivity) จากลักษณะดังกล่าว ทฤษฎีองค์การสมัยดั้งเดิมจึงมีลักษณะที่มุ่งเน้นเฉพาะความเป็น ทางการความมีรูปแบบหรือรูปแบบขององค์การเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อจะได้ผลผลิตสูง และรวดเร็วของมนุษย์ เสมือนเครื่องจักรกล (Mechanistic) กล่าวอีกนัยหนึ่งทฤษฎีองค์การสมัย มุ่งเน้นเชิงจิตวิทยาสังคม วิทยา และมนุษย์วิทยาทุกอย่างจะเป็นไปตามกฎเกณฑ์ตามกรอบ และโครงสร้างที่กำหนดไว้อย่าง แน่นอนปราศจากความยืดหยุ่น (Flexibility) ทฤษฎีองค์การสมัยดั้งเดิมนี้พยายามที่จะสร้างองค์การ ขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการ เป็นต้นทางด้านเศรษฐกิจขององค์การและสังคม นอกจากนั้น การที่มุ่งให้โครงสร้างองค์การทาง สังคม มีกรอบ มีรูปแบบก็เพื่อความสะดวกในการบริหาร และ ปัจจุบัน ดังได้กล่าวแล้วองค์การสมัยดั้งเดิม มุ่งเน้นผลผลิตสูงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้แน่นอน

หลักการของทฤษฎีองค์การสมัยดั้งเดิม มุ่งเน้นองค์การที่มีรูปแบบ (Formal Organization) ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานหลัก 4 ประการ ที่ได้กล่าวไว้แล้วในตอนองค์การที่มีรูปแบบ ได้แก่ การแบ่ง ระดับชั้นสายการบังคับบัญชา การแบ่งงาน ช่วงการควบคุม และเอกสาร ในการบริหารงาน กลุ่ม นักวิชาการ ที่มีบทบาทมากในทฤษฎีองค์การสมัยดั้งเดิมคือ Frederick Taylor ผู้เป็นเจ้าตัวรับการ บริหารแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) Max Weber เจ้าตัวรับระบบบริหาร (Bureaucracy) Lyndall Urwick และ Luther Gulick ผู้มีชื่อเสียงเรื่องทฤษฎีองค์การและกระบวนการ บริหารงาน เป็นต้น

2. ทฤษฎีสมัยใหม่ (Neo – Classical Theory of Organization)

ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่เป็นทฤษฎีที่พัฒนามาจากทฤษฎีองค์การสมัยดั้งเดิม โดยพัฒนามาพร้อมกับวิชาการด้านสังคมวิทยา จิตวิทยา การพัฒนาที่สำคัญเกิดขึ้นระหว่าง ค.ศ. 1910 และ 1920 ในระยะนี้การศึกษาด้านปัจจัยมนุษย์เริ่มได้นำมาพิจารณา โดยมองเห็นความสำคัญและคุณค่าของมนุษย์ (Organistic) โดยเฉพาะการทดลองที่ Hawthorne ที่ดำเนินการตั้งแต่ ค.ศ. 1924 – 1932 ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญในการศึกษาทางพฤติกรรมศาสตร์ และในช่วงนี้เองแนวความคิดด้านมนุษย์สัมพันธ์ (Human Relations Movement) ได้รับพิจารณาในองค์การและขอบเขตการมนุษย์สัมพันธ์ ได้มีการเคลื่อนไหวพัฒนาในประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างเต็มที่ในระหว่าง ค.ศ. 1940–1950 ความสนใจในการศึกษากลุ่มนักแบบ หรือกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Group) ที่แฝงเข้ามาในองค์การที่มีรูปแบบมีมากขึ้น ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่มุ่งให้ความสนใจด้านความต้องการ (needs) ของสมาชิกในองค์การเพิ่มขึ้น สรุปได้ว่าทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ ให้ความสำคัญในด้านความรู้สึกของบุคคล ยอมรับถึงอิทธิพลทางสังคมที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน อาทิเช่น กลุ่มคนงานและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซึ่งมีความเชื่อว่าขอบเขตการมนุษย์สัมพันธ์ จะให้ประโยชน์ในการผ่อนคลายความพยายามตัวในโครงสร้างขององค์การสมัยดั้งเดิมลงบุคคลที่มีเชือโยงในทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ คือ Hugo Munsterberg เป็นผู้เริ่มต้นวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม เขียนหนังสือชื่อ Psychology and Industrial Efficiency, Elton Mayo, Roethlisberger และ Dickson ได้ทำการศึกษาที่ฮอร์น (Hawthorne Study) เป็นผู้บุกเบิกขอบเขตการมนุษย์สัมพันธ์ (Human Relations Movement) นอกจากนี้ได้รับการสนับสนุนจากนักทฤษฎีมนุษย์สัมพันธ์อีก เช่น McGregor และ Maslow เป็นต้น

3. ทฤษฎีสมัยปัจจุบัน (Modern Theory of Organization)

ทฤษฎีองค์การสมัยปัจจุบันได้รับการพัฒนามาในช่วง ค.ศ. 1950 หรือก่อนหน้านั้นเล็กน้อย แนวการพัฒนาทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ยังคงใช้ฐานแนวความคิดและหลักการของทฤษฎีองค์การสมัยดั้งเดิมและสมัยใหม่มาปรับปรุงพัฒนาโดยพยายามรวมหลักการทางวิทยาการหลายสาขาเข้ามา ผสมผสาน ที่เรียกว่า สาขาวิชาการ (Multidisciplinary Approach) เป็นการรวมกันของหลักการทางเศรษฐศาสตร์พุติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์เข้าด้วยกันที่เรียกว่าเศรษฐศาสตร์สังคม (Socioeconomic) นักทฤษฎีองค์การสมัยปัจจุบัน มีความคิดว่าทฤษฎีสมัยดั้งเดิมนั้น พิจารณาองค์การในลักษณะแคบไป โดยมีความเชื่อว่าองค์กรอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่มากมาย ฉะนั้นควรเน้นการวิเคราะห์ และสังเคราะห์สิ่งต่างๆ เข้าด้วยกัน การศึกษาองค์การที่ดีที่สุดควรจะเป็นวิธีการศึกษาวิเคราะห์องค์การในเชิงระบบ (System Analysis) ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต่างๆ มากมาย ทั้งภายในและภายนอกองค์การ ล้วนแต่มีผลกระทบต่อโครงสร้างทั้งภายในและภายนอกองค์การล้วนแล้วแต่มีผลกระทบต่อโครงสร้างและการจัดองค์การทั้งสิ้น แนวความคิดเชิงระบบนี้ ประกอบด้วย

ส่วนต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐาน 5 ส่วน 1) สิ่งนำเข้า (Input) 2) กระบวนการ (Process) 3) สิ่งส่งออก (Output) 4) ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) 5) สภาพแวดล้อม (Environment)

ดังนั้น องค์การในแนวความคิดนี้จึงต้องมีการปรับตัว (Adaptive) ตลอดเวลา เพราะตัวแปรต่าง ๆ มีลักษณะเปลี่ยนแปลง (dynamic) ออยู่เสมอ

องค์การสมัยใหม่ (Modern organization) การจัดการเกิดขึ้นในองค์การ และในมุมมองด้านการจัดการองค์การหมายถึงการที่มีคนมาทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้บรรลุเป้าหมายอย่างได้อย่างหนึ่ง ซึ่งองค์กรมีลักษณะร่วมกันอยู่ 3 ประการ ได้แก่ 1) ทุกองค์การต้องมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของตนเอง 2) ทุกองค์การต้องมีคนร่วมกันทำงาน 3) องค์การต้องมีการจัดโครงสร้างงานแบ่งงานหน้าที่รับผิดชอบของคนในองค์การ

จะเห็นว่าองค์การปัจจุบันต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น องค์การต้องมีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ แนวคิดเกี่ยวกับองค์การในแบบเดิมกับ องค์การสมัยใหม่ก็มีความแตกต่างกัน เช่น การจัดการแบบคงเดิมกับแบบพลวัตร รูปแบบไม่ยึดหยุ่นกับแบบยึดหยุ่น การเน้นที่ตัวงานกับเน้นทักษะ การมีสถานที่ทำงานและเวลาทำงานที่เฉพาะคงที่กับการทำงานได้ทุกที่ ทุกเวลา องค์การแบบเดิมจะมีลักษณะการจัดการที่คงเดิมไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลง ถ้าจะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นบางก็เป็นในช่วงสั้นๆ แต่องค์การปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา จะมีความคงที่บางเป็นช่วงสั้นๆ จึงมีการจัดการแบบพลวัตร สามารถปรับเปลี่ยนให้สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา องค์การแบบเดิมมักมีการจัดแบบไม่ยึดหยุ่น ส่วนในองค์การสมัยใหม่จะมีการจัดการที่ยึดหยุ่น กล่าวคือ ในองค์การสมัยใหม่จะไม่ยึดติดกับแนวทางปฏิบัติอย่างเดียว แต่ต้องมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติสามารถปรับเปลี่ยนได้ถ้าสถานการณ์แตกต่างไปองค์การแบบเดิมลักษณะของงานจะคงที่ พนักงานแต่ละคนจะได้รับมอบหมายงานเฉพาะ และทำงานในกลุ่มเดิมไม่ค่อยเปลี่ยน แต่ในองค์การสมัยใหม่ พนักงานต้องเพิ่มศักยภาพของตนเองที่จะเรียนรู้และสามารถทำงานที่เกี่ยวข้องได้รอบด้าน และมีการสับเปลี่ยนหน้าที่และกลุ่มงาน อยู่เป็นประจำ ตัวอย่างเช่น ในบริษัทผลิตรถยนต์ พนักงานในแผนกผลิต ต้องสามารถใช้งานเครื่องจักรที่ควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ได้ด้วย ซึ่งในคำบรรยายลักษณะงาน (job description) เดียว กันนี้เมื่อ 20 ปีก่อน ไม่มีการระบุไว้ ดังนั้นในองค์การสมัยใหม่จะพัฒนาบุคลากรให้เพิ่มทักษะการทำงานได้หลากหลายมากขึ้น และในการพิจารณาค่าตอบแทนการทำงาน (compensation) ในองค์การสมัยใหม่มีแนวโน้มที่จะตอบแทนตามทักษะ (skillbased) ยิ่งมีความสามารถในการทำงาน หดหายอย่างมากขึ้น ก็ได้ค่าตอบแทนมากขึ้นแทนการให้ค่าตอบแทนตามลักษณะงานและหน้าที่รับผิดชอบ (job based) องค์การแบบเดิม พนักงานจะทำงานในสถานที่ทำงาน และเป็นเวลาที่แน่นอน แต่ในองค์การสมัยใหม่มีแนวโน้มที่จะให้อิสระกับพนักงานในการทำงานที่ได้ก็ได้มีอะไรก็ได้ แต่ต้องได้ผลงานตามที่กำหนด เนื่องจากปัจจุบัน เทคโนโลยีเข้ามายังสังคม ทำให้สามารถสื่อสารกันได้ แม้ทำงานคน

ละแห่ง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและโลกาภิวัตน์ ทำให้คนต้องทำงานแข่งกับเวลามากขึ้น จนเบียดบังเวลาครอบครัว ดังนั้นองค์การสมัยใหม่จะทำให้เกิดความยืดหยุ่น ในการทำงานทั้งเรื่องเวลาและสถานที่เพื่อให้สอดรับกับแนวโน้มวิถีการดำเนินชีวิตของพนักงานยุคใหม่ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2545: 32)

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทฤษฎีองค์การ ทุกองค์การไม่ว่าจะมีขนาด ประเภท หรือสถานที่ตั้ง อย่างไร จำเป็นต้องมีการจัดการที่ดี ซึ่งการจัดการที่ดีเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินงานขององค์การ การเติบโตและการดำรงอยู่ต่อไปของไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ โลกาภิวัตน์และเทคโนโลยี ทำให้องค์การต้องมีแนวทางในการจัดการที่ทันสมัยเพื่อรับมือกับการเปลี่ยน แปลงที่รวดเร็วนี้ เพื่อให้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสมัยใหม่ แนวความคิดที่เกี่ยวกับองค์การได้ถูกรวบรวม และคิดค้น อย่างมีรูปแบบ จนกลายเป็นทฤษฎี

ทฤษฎีแนวคิดการบริหารจัดการ

ในอดีตที่ผ่านมาระบบการจัดการของการผลิต และกิจกรรมต่างๆ ก็ได้ทางเศรษฐกิจทางการตลาดมีได้มีความสับซับซ้อนมากนัก และไม่ต้องอาศัยระบบของการจัดการเช่นในปัจจุบันนี้ กระทั้งเมื่อมีการปฏิวัติอุตสาหกรรมเกิดขึ้นในโลก (ประมาณ ปี ค.ศ 1880 เป็นต้นมา) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก อันมีผลทำให้เศรษฐกิจ สังคม การเมือง มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ตลอดจนมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเริ่มเป็นที่ยอมรับและขยายตัวมากขึ้น มีการพัฒนามากขึ้นเป็นลำดับ

1. ขอบเขต และความหมายของการบริหารการจัดการ

บริบทที่สำคัญประการหนึ่งของนักบริหาร คือการจัดการ หรือการบริหารองค์การ ให้สามารถอยู่ได้อย่างมีเสถียรภาพ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง โดยรวมแล้วกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ขององค์การ นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อความสำเร็จในเป้าหมาย โดยคำนึงถึงความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความประหยัด

2. ความหมายขององค์การ

Chester I. Barnard กล่าวว่า องค์การคือ ระบบที่บุคคลสองคนหรือมากกว่าร่วมแรงร่วมใจกันทำงานอย่างมีจิตสำนึก

Herbert G. Hicks กล่าวว่า องค์การคือ กระบวนการจัดโครงสร้างให้บุคคลเกิดปฏิสัมพันธ์ ในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

องค์การคือ กลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป รวมกันขึ้นเพื่อที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยที่บุคคลคนเดียวไม่สามารถดำเนินการให้สำเร็จได้โดยลำพัง ซึ่งเราจะพบว่าองค์การจะเกิดขึ้นและมีอยู่ในสังคมมนุษย์ทุกหนทุกแห่ง และองค์การก็เป็นเครื่องมือสาหรับการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายและความสำเร็จ

ดังนั้นการจัดการ (Management) หรือการบริหาร (Administration) 2 คำนี้ จึงเป็นคำที่คนส่วนใหญ่คุ้นเคยและใช้กันอยู่เสมออย่างกว้างขวาง จึงมีความหมายคล้ายคลึงกันและใช้ทดแทนกันอยู่เสมอ เพราะฉะนั้น การจัดการ (Management) คือ การจัดการภารกิจภายในองค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามนโยบายแผนงานที่ได้กำหนดไว้หรือการจัดการหมายถึง ภารกิจของบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือหิ้วยคนที่เข้ามาทำหน้าที่ประสานให้การทำงานของแต่ละบุคคลที่ต่างฝ่ายต่างทางไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ ส่วนการบริหาร (Administration) หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในระดับและแผนงาน ซึ่งส่วนใหญ่ใช้กับการบริหารในภาครัฐหรือองค์กรขนาดใหญ่ จากความเห็นของนักวิชาการต่อคำ ทั้ง 2 จะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับเจตนาและภารกิจของผู้ใช้ว่าจะมีความหมายแบบใดในทางใด ซึ่งอาจใช้คำ ทั้ง 2 แทนกันได้

3. องค์ประกอบขององค์การ (Elements of Organization) ที่สำคัญ 5 ประการ

3.1 คน องค์การจะประกอบด้วยคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ซึ่งส่วนใหญ่ขององค์การจะมีคนเป็นจำนวนมากปฏิบัติงานร่วมกัน หรือแบ่งงานกันๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด โดยที่คนจะปฏิบัติงานร่วมกันได้จำเป็นต้องอาศัย “ความรู้ทางพฤติกรรมศาสตร์” เพื่อทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน

3.2 เทคโนโลยี การบริหารองค์การต้องอาศัยเทคนิควิทยาการ หรือที่เรียกว่า เทคโนโลยี เพื่อการแก้ไขปัญหาหรือตัดสินใจ หรืออาจกล่าวได้ว่าในปัจจุบันนี้องค์การไม่สามารถจะบริหารงานได้โดยอาศัยแต่เฉพาะประสบการณ์ ความเฉลี่ยวฉลาดของนักบริหารเท่านั้น ในหลายกรณีผู้บริหารต้องอาศัย เทคนิคทางการบริหารเพื่อการแก้ไขปัญหาหรือการตัดสินใจ และในขณะเดียวกันก็เป็นการลดความเสี่ยงอีกด้วย

3.3 ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร หรือที่เรียกว่า สารสนเทศ ในการปฏิบัติงานและการแก้ไขปัญหา การอาทิตย์เทคนิคทางการบริหาร ยังไม่เพียงพอสาหรับการบริหารองค์การ นักบริหารยังต้องอาศัยความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อความเข้าใจ เพื่อการวิเคราะห์ ตลอดจนการคาดคะเนแนวโน้มในอนาคตอีกด้วย ดังนั้นเทคนิคเพื่อการบริหารจึงควบคู่ไปกับ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร

3.4 โครงสร้าง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญไม่น้อยขององค์การซึ่งนักบริหารจะต้องจัดโครงสร้างให้สอดคล้องกับงาน เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่เหมาะสม เพื่อให้งานขององค์การบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ มุ่งเน้นจัดตั้งองค์การขึ้นมาก็เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่มุ่งเน้นต้อง ดังนั้น องค์การจึงต้องมีเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน

4. ความหมายของการบริหารจัดการ

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายกันไว้มากมาย ตามแนวทางที่แตกต่างกันได้ศึกษามา เช่น

Mary Parker Follett “การบริหารการจัดการเป็นเทคนิคการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อ่อน”

George R. Terry “การบริหารการจัดการ เป็นกระบวนการของการวางแผนการจัดองค์การ การกระจายตัวและการควบคุมให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ”

James A.F. Stoner “การจัดการคือ กระบวนการ (Process) ของการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organization) การสั่งการ (Leading) และการควบคุม (Controlling) ความพยายามของสมาชิกในองค์การและการใช้ทรัพย์สินต่าง ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์การกำหนดไว้”

5. หน้าที่ในการจัดการ (The Function of Management)

นักวิชาและนักบริหารได้มีการวิเคราะห์ว่า การจัดการเป็นความรู้ที่มีประโยชน์ ดังนั้นจึงได้จัดการศึกษาหน้าที่ของการจัดการ โดยแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organization) 3) การจัดหาคนเข้าทำงาน (Staffing) 4) ภาวะผู้นำ (Leading) และ 5) การควบคุม (Controlling)

สำหรับ Luther Gulick และ Lymdall Urwick ได้กำหนดหน้าที่ของผู้บริหารในการจัดการไว้ 7 ประการด้วยกันคือ P = Planning การวางแผน O = Organizing การจัดองค์การ S = Staffing การจัดการคนเข้าทำงาน D = Directing การอำนวยการ CO = Co-ordinating การประสานงาน R = Reporting การรายงาน B = Budgeting งบประมาณ

6. หน้าที่ของการจัดการและทักษะในแต่ละระดับขององค์การ

ผู้บริหารคือ บุคคลที่ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างกิจกรรมต่างๆ ขององค์การเพื่อให้ดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้บริหารขององค์การจะสามารถจัดการตามกระบวนการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อย เพียงเรื่องน้อยคุณสามารถทางการจัดการ 3 ชนิดคือ

1. ความสามารถด้านความคิด (Conceptual Skill) เป็นความสามารถในการมองภาพรวมทั่วทั้งองค์การ และความสามารถที่จะรวบรวมเอากิจกรรมและสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ในองค์การ

2. ความสามารถด้านคน (Human Skill) ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีมการสร้างบรรยายกาศในการทำงาน และการยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน

3. ความสามารถด้านงาน (เทคนิค) (Technical Skill) มีความรู้ ความชำนาญ กระบวนการ วิธีการ ขั้นตอนต่างๆ ในการทำงาน และความสามารถในการประยุกต์ให้งานประสบความสำเร็จได้ดี

ระดับของผู้บริหารแบ่งออกเป็น 3 ระดับด้วย คือ

1. ผู้บริหารระดับสูง (Top Manager) ทำหน้าที่นำองค์การไปสู่ความสำเร็จ โดยกำหนดนโยบายต่าง ๆ ขององค์การ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งมีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

2. ผู้บริหารระดับกลาง (Middle Manager) ทำหน้าที่ควบคุมประสานงานกับผู้บริหารระดับต้นให้ดำเนินงานตามนโยบายและแผนงานที่ได้กำหนดไว้ และนัดหมายรายงานต่อผู้บริหารระดับสูง

3. ผู้บริหารระดับต้น (First – Line Manager) เป็นผู้บริหารที่ใกล้ชิดกับผู้ปฏิบัติการและมีโอกาสสรับรู้ปัญหาที่จริง

7. ทรัพยากรในการบริหารการจัดการ

ทรัพยากรหรือปัจจัยที่นักบริหารต้องให้ความสนใจ เพื่อให้การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์การประสบความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้คือ

คน (Man) คือทรัพยากรบุคคลที่เป็นหัวใจขององค์การ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการจัดการเงิน (Money) คือปัจจัยสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้กิจกรรมต่างๆ ขององค์การดำเนินการต่อไปได้

วัสดุ (Materials) คือวัตถุดิบซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญไม่แพ้ปัจจัยอื่น จำเป็นต้องมีคุณภาพและมีต้นทุนที่ต่ำเพื่อมีผลกำไรทบท่อต้นทุนการผลิต

เครื่องจักร (Machine) เครื่องจักรอุปกรณ์ ที่มีศักยภาพที่ดีจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการผลิต เช่น กัน วิธีการบริหารหรือวิธีการปฏิบัติ (Management Method) การจัดการหรือการบริหารในองค์กร ธุรกิจประกอบด้วยระบบการผลิตหรือระบบการให้บริการต่างๆ หากมีระบบที่ชัดเจน ตลอดจนมีระเบียบขั้นตอน วิธีการต่าง ๆ ในการทำงาน ย่อมส่งผลให้องค์การประสบความสำเร็จได้ดี (จุ่มพล หนนิมพานิช, 2538: 56)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปแนวคิดการบริหารจัดการได้ว่า ภารกิจภายในองค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามนโยบายแผนงานที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วยองประกอบสำคัญขององค์การคือคนจะปฏิบัติงานร่วมกันได้จำเป็นต้องอาศัย ความรู้และทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน

เทคนิคและประสบการณ์ ความเฉลี่ยวฉลาดของนักบริหาร เทคนิคทางการบริหารเพื่อการแก้ไขปัญหาหรือการตัดสินใจ องค์การ นักบริหารยังต้องอาศัยความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อความเข้าใจ เพื่อการวิเคราะห์ ตลอดจนการคาดคะเนแนวโน้มในอนาคตอีกด้วย ดังนั้นเทคนิคเพื่อการบริหารจึงควบคู่ไปกับ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและด้านโครงสร้างจะต้องจัดโครงสร้างให้สอดคล้องกับงานความรับผิดชอบที่เหมาะสม เพื่อให้งานขององค์การบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถึงจะทำให้เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน

แนวคิดการบริหารที่เป็นหลักเกณฑ์และ

มนุษย์สัมพันธ์เปรียบเทียบ

โดยธรรมชาติของมนุษย์มีความต้องการแตกต่างกัน ตามการรับรู้และมีอย่างไม่สิ้นสุด เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม ดังนั้นการให้ได้มาในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการของตนของมนุษย์ต้องคิดต้องกระทำเพื่อให้ได้มาในสิ่งนั้นๆ ตามความต้องการในระดับองค์การที่มีบทบาทด้านการบริหารจัดการ และการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการ เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเฉพาะศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับนักศึกษามากเพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษา โดยผ่านกระบวนการด้านบริการที่มีประสิทธิภาพรวดเร็วทันใจ โดยการบริการนั้นต้องสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของนักศึกษาเป็นสำคัญ

สำหรับแนวคิดทางการบริหารการจัดการได้วิัฒนาการเรื่อยมาเป็นลำดับ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1. แนวคิดก่อนยุคการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Pre- Scientific Management)

ในยุคนี้เป็นยุคก่อนปี ค.ศ. 1880 ซึ่งการบริหารในยุคนี้อาศัยอำนาจหรือการบังคับให้คนงานทำงาน ซึ่งวิธีการบังคับอาจใช้ การลงโทษ การใช้แรง การทำงานในยุคนี้เปรียบเสมือนทาส คนในยุคนี้จึงต้องทำงานเพราะกลัวการลงโทษ

2. แนวคิดการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Management)

แนวคิดนี้เริ่มในช่วงของการปฏิวัติอุตสาหกรรม คือ ประมาณปี ค.ศ 1888 เป็นต้นมาจนถึงปี 1930 ในยุคนี้ได้ใช้หลักวิธีการจัดการแบบวิทยาศาสตร์มาช่วยในการบริหารการจัดการ ทำให้ระบบบริหารการจัดการแบบโบราณได้เปลี่ยนแปลงไปมากซึ่งบุคคลที่มีเชื้อเสียงในการบริหารในยุคนี้มี 2 ท่าน คือ Frederich W. Taylor และ Henri J. Fayol Frederich W.Taylor ได้รับการยกย่อง

ว่าเป็นบิดาแห่งการจัดการแบบวิทยาศาสตร์หรือบิดาของวิธีการจัดการที่มีหลักเกณฑ์ โดยได้ศึกษาหาวิธีเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม โดย Taylor ได้เข้าทำงานครั้งแรกในโรงงานที่เพนซิลวาเนีย เมื่อปี ค.ศ. 1878 ซึ่งเป็นช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำมาก การบริหารงานขาดประสิทธิภาพ ไม่มีมาตรฐานในการประเมินผลงานของคนงาน การแบ่งงานไม่เหมาะสม การตัดสินใจขาดหลักการและเหตุผล Taylor ได้คัดค้านการบริหารแบบเก่าที่ใช้อำนาจ (Power) ว่าเป็นการบริหารที่ใช้ไม่ได้และมีความเชื่อว่า การบริหารที่ดีต้องมีหลักเกณฑ์ การทำงานไม่ได้เป็นไปตามยัตถกรรม Taylor จึงได้ศึกษาและวิเคราะห์ เวลาการเคลื่อนไหวในขณะทำงาน (Time and Motion) เพื่อถูกการทำงานและการเคลื่อนไหวของคนงาน ในขณะทำงาน โดยได้คิดค้นและกำหนด วิธีการทำงานที่ดีที่สุด (One Best Way) สำหรับงานแต่ละอย่างที่ได้มอบหมายให้คนงานทำ ดังนั้นผู้บริหารการจัดการ จึงต้องเน้นและปฏิบัติตั้งนี้ 1) กำหนดวิธีการทำงานด้วยหลักเกณฑ์ที่ได้มีการทดลองแล้วว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุด 2) การคัดเลือกบุคลากรและการบริหารบุคลากร ต้องทำอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้บุคลากรที่เหมาะสม 3) ต้องมีการประสานร่วมมือระหว่างผู้บริหารกับคนงาน 4) ผู้บริหารต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ในด้านวางแผน และมีการมอบหมายงานตามความถนัด ด้วยสำหรับการศึกษาที่ใช้หลักวิทยาศาสตร์ (The Scientific Approach) มีส่วนประกอบสำคัญ 3 ลักษณะ คือ 1) มีแนวคิดที่ชัดเจน (Clear Concept) แนวความคิดต้องชัดเจนแน่นอนในสิ่งที่จะวิเคราะห์ 2) วิธีทางวิทยาศาสตร์ (Scientific) สาขาวิชาพิจารณาข้อเท็จจริงได้ทางวิทยาศาสตร์หรือสังเกตได้ แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาทบทวนความถูกต้องถ้าเป็นจริงก็คือหลักเกณฑ์ (Principles) 3) ทฤษฎี (Theory) หมายถึง การจัดระบบความคิดและหลักเกณฑ์มาร่วมกันเพื่อได้ความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง Henri J. Fayol ได้สร้างผลงานทางแวดวงความคิดเกี่ยวกับการบริหารซึ่งมุ่งที่ผู้บริหารระดับสูง โดยศึกษาภูมิภาคที่เป็นสามากและได้เขียนหนังสือ Industrial General Management โดย Henri J. Fayol ได้เสนอแนวคิดและกำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารของผู้บริหารดังนี้

1. หน้าที่ของนักบริหาร (Management Functions) มีดังนี้

- 1.1 การวางแผน (Planning) หมายถึงการที่ผู้บริหารจะต้องเตรียมการวางแผนการทำงานขององค์การไว้ล่วงหน้า
- 1.2 การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึงการที่ผู้บริหารจะต้องเตรียมจัดโครงสร้างขององค์การให้เหมาะสมกับทรัพยากรทางการบริหาร
- 1.3 การสั่งการ (Directing) หมายถึงการที่ผู้บริหารจะต้องมีการวินิจฉัยสั่งการที่ดี เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การดำเนินการไปตามเป้าหมาย
- 1.4 การประสานงาน (Co-ordinating) หมายถึงการที่มีผู้บริหารมีหน้าที่เชื่อมโยงต่าง ๆ ขององค์การให้ดำเนินไปอย่างสอดคล้องต้องกัน
- 1.5 การควบคุม (Controlling) หมายถึง การที่ผู้บริหารอยควบคุมและกำกับกิจกรรมต่างๆ ภายในองค์การให้ดำเนินไปตามแผนที่วางไว้

2. หลักการบริหาร (Management Principle) Fayol ได้วางหลักพื้นฐานทางการบริหารไว้ 14 ประการ ดังนี้ 2.1 การแบ่งงานกันทำ (Division of work) การแบ่งงานกันทำจะทำให้คนเกิดความชำนาญเฉพาะอย่าง (Specialization) อันเป็นหลักการใช้ประโยชน์ของคนและกลุ่มคนให้ทำงานเกิดประโยชน์สูงสุด 2.2 อำนาจหน้าที่ (Authority) เป็นเครื่องมือที่จะทำให้ผู้บริหารมีสิทธิที่จะสั่งให้ผู้อื่นปฏิบัติงานที่ต้องการได้โดยจะมีความรับผิดชอบ (Responsibility) เกิดขึ้นตามมาด้วย ซึ่งจะมีความสมดุลย์ซึ่งกันและกัน 2.3 ความมีระเบียบวินัย (Discipline) บุคคลในองค์การจะต้องเคารพเชือฟัง และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กติกาและข้อบังคับต่างๆ ที่องค์การกำหนดไว้ ความมีระเบียบวินัยจะมาจากการเป็นผู้นำที่ดี 2.4 เอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of Command) ในการทำงานให้บังคับบัญชาครัวได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียวเท่านั้น ไม่ เช่นนั้นจะเกิดการโต้แย้งสับสน 2.5 เอกภาพในการสั่งการ (Unity of Direction) ควรอยู่ภายใต้การจัดการหรือการสั่งการโดยผู้บังคับบัญชาคนหนึ่งคนใด 2.6 ผลประโยชน์ขององค์กรมาก่อนผลประโยชน์ส่วนบุคคล (Subordination of individual interest to the general interest) คำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์กรเป็นอันดับแรก 2.7 ผลตอบแทนที่ได้รับ (Remuneration of Personnel) ต้องยุติธรรม และเกิดความพึงพอใจทั้งสองฝ่าย 2.8 การรวมอำนาจ (Centralization) ควรรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางเพื่อให้สามารถควบคุมได้ 2.9 สายการบังคับบัญชา (Scalar Chain) การติดต่อสื่อสารควรเป็นไปตามสายงาน 2.10 ความมีระเบียบเรียบร้อย (Order) ผู้บริหารต้องกำหนดลักษณะและขอบเขตของงานเพื่อประสิทธิภาพในการจัดระเบียบการทำงาน 2.11 ความเสมอภาค (Equity) ยุติธรรม และความเป็นกันเอง เพื่อให้เกิดความจริงกับดี 2.12 ความมั่นคงในการทำงาน (Stability of Tenure of Personnel) การหมุนเวียนคนงานตลอดจนการเรียนรู้ และความมั่นคงในการจ้างงาน 2.13 ความคิดริเริ่ม(Initiative) เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ให้แสดงออกถึงความคิดริเริ่ม 2.14 ความสามัคคี (Esprit de Corps) หลักเลี้ยงการแบ่งพระครับแบ่งพวกในองค์การ

3. แนวคิดการจัดการมนุษย์สัมพันธ์ (Human Relation)

แนวคิดการจัดการมนุษย์สัมพันธ์จึงได้ให้หัศนศติ ดังนี้ แนวคิดมนุษย์สัมพันธ์เป็นแนวคิดที่ขัดแย้งกับแนวคิดการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ ที่เน้นประสิทธิภาพของการทำงาน และมองข้ามความสำคัญของคน เน้นว่ามนุษย์ไม่มีชีวิตจิตใจ ไม่มีความต้องการมากนัก มีพฤติกรรมที่ง่ายต่อความเข้าใจ โดยอาศัยโครงสร้างขององค์กรมาเป็นตัวกำหนด และควบคุม ให้มนุษย์ทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งมนุษย์สัมพันธ์นั้นเป็นแนวคิดที่อยู่ในช่วงระหว่างปี ค.ศ 1930 – 1950 เนื่องจากเลิ่งเห็นว่า การจัดการใด ๆ จะบรรลุผลสำเร็จได้นั้นจะต้องอาศัยคนเป็นหลัก ดังนั้นแนวคิดมนุษย์สัมพันธ์ จึงได้ให้ความสำคัญในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relations) จึงทำให้เรื่องราวของมนุษย์สัมพันธ์ (Human Relation) กลับมามีบทบาทสำคัญมากขึ้น นักวิชาการสำคัญที่

ให้การสนับสนุนและศึกษาแนวคิดนี้คือ Greorge Elton Mayo ได้ทำการทดลองวิจัยที่เรียกว่า “Hawthorne Experiment” เมื่อปี ค.ศ. 1924 – 1927 ณ Western Electric Company ในเมืองชิคาโก แมร์ริลลินอยส์ ซึ่งจุดประสงค์คือต้องการเข้าใจพฤติกรรมของคนในหน้าที่งานที่จัดไว้ให้ pragmatically คือคนทำงานมีไข่ทำงานเพื่อหวังผลตอบแทนด้วยตัวเงินเพียงอย่างเดียว แต่คนทำงานต้องการด้านสังคมภายในกลุ่ม ที่เกิดขึ้นอย่างไม่เป็นทางการ ที่เป็นเรื่องของจิตใจ ตลอดจนความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างคนงานด้วยกันการศึกษาวิจัยดังกล่าวได้ศึกษาทดลองออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ 1) การศึกษาทดลองภายในห้อง (Room Studies) ได้ทำการทดลองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของแสงสว่างภายในห้องทำงาน เพื่อสังเกตประสิทธิของการทำงานว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร 2) การศึกษาโดยการสัมภาษณ์ (Interviewing Studies) การทดลองนี้เพื่อค้นหาความเปลี่ยนแปลงในการทำงานเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการทำงานและการบังคับบัญชา 3) การศึกษาโดยการสังเกต (Observation Studies) เป็นการสังเกตการทำงานของคนและปัจจัยอื่นๆ จากการทดลองนี้ได้ประโยชน์หลายประการคือ 3.1 คนมีไข่ตั้งสูงของ คนมีชีวิตจิตใจ จะขึ้นด้วยเงินอย่างเดียวมีได้ 3.2 การแบ่งงานกันทำตามลักษณะเฉพาะตัว มีไข่มีประสิทธิภาพสูงสุดเสมอ 3.3 เจ้าหน้าที่ระดับสูง การจูงใจด้วยจิตใจมีความสำคัญ และมีความหมายมากกว่าการจูงใจด้วยเงินตรา 3.4 ประสิทธิภาพการทำงานหากได้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียวไม่ใช่ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ภายในองค์กรด้วย

สรุปจากการศึกษาแนวคิดมนุษย์สัมพันธ์ ทำให้ได้มีการศึกษาพฤติกรรมศาสตร์ทางการจัดการมากขึ้นโดยนิ่มเอาหลักการจัดการมาผสมผสานกับพฤติกรรมของมนุษย์ในองค์กร ทำให้ได้ความรู้ที่หลากหลายมากขึ้น เช่น นักวิชาการ Abram Maslow ได้ศึกษาการแสวงหาความต้องการของมนุษย์ ว่ามนุษย์เราแสวงหาอะไร โดยเขาได้เสนอ ทฤษฎีลadder ขั้นของความต้องการ (Hierarchy of Need) ส่วน Frederick Herzberg ได้ศึกษา รูปแบบของการจูงใจโดยได้เสนอ ทฤษฎี Two Factor Theory Of Motivation เป็นต้น

4. แนวคิดการจัดการรุคการบริหารสมัยใหม่ (Modern Management)

แนวคิดในยุคนี้เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ 1950 – ปัจจุบัน ซึ่งในขณะนี้เศรษฐกิจ และธุรกิจขยายตัวอย่างรวดเร็วความสนใจหัวข้อหัวข้อนี้ในการบริหารการจัดการมากขึ้น เพราะจะนั่นการจัดการสมัยใหม่ จึงต้องใช้หลักทางคณิตศาสตร์มาช่วยในการตัดสินใจ ตลอดจนการจัดการเชิงระบบมาช่วย แต่อย่างไร ก็ตาม การบริหารการจัดการสมัยใหม่ก็ยังมีได้ทั้งหลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์และแนวคิดในด้านมนุษย์สัมพันธ์เสียที่เดียว

การจัดการเชิงระบบ (System Approach) ความหมายของระบบ (System) “a set of interdependent, interaction element” ตัวอย่างเช่น คนเป็นระบบ เพราะในร่างกายของคนเรานั้นประกอบด้วย อวัยวะ ซึ่งมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างอัตโนมัติ ระบบจึงถือเป็น Grand

Theory เป็นทฤษฎีขนาดใหญ่ เพราะมีระบบย่อหรือสิ่งต่างๆ มากมาย เนื่องจากปัจจัยต่างๆ ขององค์การไม่ว่าภายใน หรือภายนอก ล้วนแต่มีความสัมพันธ์ กันและกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ดังนั้น การบริหารการจัดการจึงต้องปรับตัวให้มีความสมดุลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์กับปัจจัยต่างๆ ที่กล่าว จึงจะทำให้องค์การเติบโต อยู่รอด และสัมฤทธิผลตามเป้าหมาย

การจัดการโดยใช้คณิตศาสตร์ หรือเชิงปริมาณมาช่วยในการตัดสินใจ (Quantitative or Decision Making Approach) การศึกษาในแนวนี้จะใช้ เครื่องมือสมัยใหม่มาช่วยในการตัดสินใจ เช่น การวิเคราะห์เชิงปริมาณ การวิจัย การใช้คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ทำให้ต้องมีหลักการและเหตุผลมีหลักมีเกณฑ์ และเป็นการบริหารการจัดการที่สามารถลดความเสี่ยงขององค์การได้ในระดับหนึ่ง (พิชัย รัตติกา ณ ภูเก็ต, 2552: 29)

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าแนวคิดการจัดการยุคการบริหารสมัยใหม่ต้องใช้หลักทางคณิตศาสตร์ มาช่วยและเครื่องมือสมัยใหม่มากช่วยในการตัดสินใจ ตลอดจนการจัดการเชิงระบบมาช่วย เพื่อให้การบริหารการจัดการสมัยใหม่มีความสมดุลอย่างเป็นระบบ จะทำให้องค์การเติบโต อยู่รอด และสัมฤทธิผลตามเป้าหมาย

ทฤษฎีองค์การสำหรับสถานศึกษา

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับนักศึกษามากเพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษา โดยผ่านกระบวนการบริการที่มีประสิทธิภาพรวดเร็วทันใจ โดยการบริการนั้นต้องสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของนักศึกษาเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา จึงได้ให้ความหมายที่สอดคล้องกัน ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีองค์การเชิงรูปแบบ 5 รูปแบบ ของ Richard H. Hall

รูปแบบที่จะนำมาประยุกต์ใช้พัฒนาสถานศึกษาได้ดี รูปแบบทฤษฎีองค์การ 2 รูปแบบใหญ่ ประกอบด้วย 5 รูปแบบย่อย ได้แก่ 1) รูปแบบทรัพยากรเชิงระบบ มี 2 รูปแบบย่อย คือ 1.1 รูปแบบนิเวศวิทยาประชากร (population ecology) เป็นรูปแบบขององค์การที่มีความพยายามหาขอบเขตของความต้องการและทรัพยากรเฉพาะตามสภาพแวดล้อมเพื่อท้าให้องค์การอยู่รอด รูปแบบนี้มีองค์ประกอบ คือ เทคโนโลยีโครงสร้าง ผลิตผล และเจ้าหน้าที่ โดยมีให้ความสำคัญกับงาน ความขัดแย้งและชนชั้นทางสังคม นักทฤษฎีกลุ่มนิเวศวิทยาประชากรนี้ ให้ความสำคัญกับรูปแบบขององค์การมากกว่าความเป็นองค์กร 1.2 รูปแบบการพึ่งพาทรัพยากร (resource dependence) เป็นรูปแบบองค์การเชิงเศรษฐกิจการเมือง อำนาจการตัดสินใจขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอกขององค์การ ซึ่งจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับทรัพยากรนั้นมีความต้องการจำเป็นมากน้อยเพียงใดและทรัพยากรนั้นอยู่ใน

ลักษณะอำนาจผูกขาดหรือไม่ เช่น วัตถุดิบ เงิน บุคลากร หรือบริการ การพึ่งพาเป็นการกระทำเพื่อการอยู่รอดเพื่อการเติบโตโดยอาศัยสภาพแวดล้อม ซึ่ง Aldrich และ Pfeffer ยังว่า สภาพแวดล้อมที่องค์การต้องเผชิญโดยตรงได้แก่ความรู้สึก ความไม่แน่นอน ซึ่งหน่วยงานย่อยในองค์การเป็นผู้เผชิญโดยตรงโดยใช้กลยุทธ์ด้านอำนาจในการตัดสินใจ คือ 1. กำหนดทางเลือกในการตัดสินใจอย่างมีอิสรภาพ 2. กำหนดทางเลือกในการตัดสินใจตามสภาพแวดล้อม 3. กำหนดทางเลือกในการตัดสินใจบนพื้นฐานความแตกต่างทางเงื่อนไขของสภาพแวดล้อม

2. รูปแบบที่มุ่งเน้นเป้าหมายการกระทำ (The goal model) มี 3 รูปแบบคือ

2.1 รูปแบบเชิงสถานการณ์และเหตุผล (rational contingency model) รูปแบบนี้จะยึดเป้าหมายขององค์การเป็นฐาน เพราะเป้าหมายคือพื้นฐานของเหตุผลที่มีความสำคัญในการนำองค์การไปสู่ทิศทางที่กำหนด มีความคาดหวังต่อองค์การที่แตกต่างกัน โดยมีความสอดคล้องกันระหว่างประสิทธิภาพขององค์การ หรือระหว่างสมาชิกของ องค์การด้วยกัน เป็นระหว่างส่วนแบ่งการตลาด กับความพึงพอใจของลูกค้า การวิจัยกับการพัฒนาการสอนกับการวิจัย หรือ การดูแลคนไข้ กับการวิจัยด้านการแพทย์ ทฤษฎีเชิงสถานการณ์ พัฒนามากจากความคิดที่ว่าองค์การเหมาะสมที่สุดควรจะเป็นองค์การที่มีโครงสร้างและระบบที่สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม และสภาพความเป็นจริงขององค์การ ตั้งอยู่บนพื้นฐานการศึกษาสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันของมนุษย์ (Humanistic Environment) โดยมีธรรมชาติ (Natural) เป็นตัวแปรและเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนด รูปแบบกฎหมาย และระเบียบแบบแผน ซึ่ง Longston ให้ความเห็นว่าการอาศัยสถานการณ์เป็นกลยุทธ์หนึ่งของการควบคุมตามแนวคิดของ Marxist

2.2 รูปแบบแลกเปลี่ยนต้นทุน (transaction-cost model) เป็นการใช้แนวคิดเชิงเศรษฐศาสตร์โดยมีฐานคิดในเรื่องของเหตุผลและการแสวงหาโอกาสขององค์การ หัวรือลดต้นทุนในการเปลี่ยนแปลงสินค้าและบริการ รวมทั้งทรัพยากร แรงงาน ต้องมีการควบคุมตรวจสอบ

2.3 รูปแบบสถาบัน (institution model) องค์การต้องได้รับการยอมรับทางสังคม นำเทคนิคการบริหารมาใช้เนื่องจากมีการวิจารณ์ว่าทฤษฎีสถาบันเน้นเฉพาะการสร้างความเป็นสถาบัน (institutionalization) เป็นอนุรักษ์นิยมต่อต้านการเปลี่ยนแปลงจาก 5 รูปแบบที่กล่าวมา รูปแบบที่เหมาะสมสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาได้ดี คือ

2.3.1 รูปแบบนิเวศวิทยาประชากร ซึ่งเป็นการพึ่งพาทรัพยากร เป็นรูปแบบเชิงเศรษฐกิจการเมือง ซึ่งให้อำนาจในการตัดสินใจขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในองค์การซึ่งจะมากจะน้อยขึ้นอยู่กับทรัพยากรที่มีอยู่ มีความต้องการจะเป็นมากน้อยเพียงใดโดยให้ความสำคัญกับวัตถุดิบ เงิน บุคลากร และการบริหารจัดการ หมายความว่าทุกองค์ประกอบในองค์การต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน เพื่อความอยู่รอดขององค์การ มีความสัมพันธ์กัน ให้อำนาจในการตัดสินใจในการกำหนดทางเลือกโดย

คำนึงถึงการรับรู้ การตีความ และการประเมินค่า โรงเรียนหรือสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นหน่วยงาน หรือองค์กรของทางราชการ จึงมีการสืบสานรักษาข้อปฏิบัติส่งต่อจากอดีตสู่ปัจจุบันทั้งด้านนโยบาย บทบาทหน้าที่ของบุคลากร เช่นครูบรรจุใหม่ต้องได้รับการปฐมนิเทศ ได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมใน การทำงานจากผู้มีประสบการณ์ ถือเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น หรือแม้แต่ผู้นำก็ ถูกส่งต่อรุ่นต่อรุ่นเช่นกันหากเรามีรูปแบบการบริหารจัดการองค์การตามรูปแบบนิเวศวิทยาประชากร ซึ่งเป็นการพึ่งพาทรัพยากร ก็จะทำให้สถานศึกษา ผู้บริหาร บุคลากร ชุมชน ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกันพึ่งพาอาศัยกัน ร่วมมือกันพัฒนาสถานศึกษาให้เจริญก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลต่อการศึกษาของชาติต่อไป

2.3.2 รูปแบบเชิงสถานการณ์ ถือเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความเหมาะสมและสามารถ นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาได้ดี เพราะหากองค์กรมีเป้าหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน บนพื้นฐานของความมีเหตุผลเป็นสำคัญก็จะสามารถนาพาองค์การไปสู่ทิศทางที่กำหนดได้ ดังนั้น สถานศึกษาถือเป็นองค์กรที่มีบุคลากรฝ่ายทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน เจ้าหน้าที่ บุคลากรทางการ ศึกษา ชุมชนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคาดหวังต่อองค์กรที่ แตกต่างกัน แต่ต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพของสถานศึกษา ความพึงพอใจของผู้รับบริการอันได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครองชุมชน และประเทศชาติ เพราะนักเรียนมีความคาดหวังได้รับความรู้ ประสบการณ์ ที่ดีๆ จากสถานศึกษา พ่อแม่ผู้ปกครองคาดหวังให้บุตรหลานของตนเป็นคนดีมีความรู้อยู่ในสังคมได้ อย่างเป็นสุข ส่วนชุมชนก็คาดหวังจะได้สมาชิกที่เป็นคนดีมีความรู้ มีจิตสาธารณะช่วยพัฒนา ท้องถิ่น และประเทศชาติก็คาดหวังจะได้ผลิตภาพเป็นไปตามนโยบาย เช่น เป็นคนดี มีความรู้ อยู่เป็น สุข มีจิตสาธารณะ เป็นต้น (วิเชียร วิทยอุดม, 2550: 36)

ดังนั้น ผู้วิจัยได้สรุปทฤษฎีองค์กรสำหรับสถานศึกษาว่า การพัฒนาการสอนกับการวิจัย หรือ การคุ้ยแลคุนไปกับการวิจัยด้านการแพทย์ ทฤษฎีเชิงสถานการณ์ พัฒนามากความคิดที่ว่า องค์กรเหมาะสมที่สุด ควรจะเป็นองค์กรที่มีโครงสร้างและระบบที่สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม และ สภาพความเป็นจริงขององค์กร ต้องอยู่บนพื้นฐานการศึกษาสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันของมนุษย์ โดยมีธรรมชาติ เป็นตัวแปรและเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนด รูปแบบ กฎเกณฑ์ และระเบียบแบบ

แนวคิดกิจกรรมนักศึกษา

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมและหน่วยงานต่างๆ ที่มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรม จึงมีส่วนสำคัญ ในการจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สนับสนุนและพัฒนาผู้นักศึกษาอย่าง เหมาะสมโดยประสานความร่วมมือกับทุกหน่วยงานในการจัดกิจกรรม มุ่งเน้นการความรู้

ความสามารถ และประสบการณ์ มีทักษะการดำรงชีวิต สามารถใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง จึงสอดคล้องกับแนวคิดกิจกรรมนักศึกษา ดังต่อไปนี้

กิจกรรมนักศึกษา เป็นกระบวนการทางการศึกษาอย่างหนึ่ง ที่ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) ซึ่งกระบวนการนี้ทำให้นักศึกษามีประสบการณ์และสามารถลงมือปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จได้

1. กิจกรรมนิสิตนักศึกษา

กิจกรรมนิสิตนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่มีส่วนช่วยให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถ การตัดสินใจ การทำงาน การปรับปรุงพัฒนาบุคลิกภาพ และรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในสังคม ซึ่งนับว่าเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อให้มีประสบการณ์ด้านต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่ลักษณะที่เอื้อต่อการทำงานของนิสิตนักศึกษาเมื่อจบการศึกษาในอนาคตวัตถุประสงค์ของ การจัดกิจกรรมนักศึกษา ก็คือเพื่อพัฒนาตัวนิสิตนักศึกษาเอง เป็นการส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมและรักษาไว้ซึ่งค่านิยม ในตัวนิสิตนักศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ กิจการนักศึกษามีหน้าที่ในการสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาได้นำความรู้ทางวิชาการ และบริการไปสร้างสรรค์และพัฒนาสังคม ให้เกิดความเจริญก้าวหน้า ทั้งในด้านภาครัฐและด้านการดำเนินชีวิตของประชาชนและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนิสิตนักศึกษา ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งต้องให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้ และมีประสบการณ์ตรงในด้านสภาพความเป็นจริงของสังคม อันจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม มีจิตสำนึกที่ดีงาม และตระหนักรถึงความรับผิดชอบที่พึงมีต่อสังคม เสริมสร้างค่านิยมด้านความร่วมมือสามัคคี ความรับผิดชอบ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักการวางแผนกำหนดวิธีการและขั้นตอนของการทำงานเป็นหมู่คณะ ส่งเสริมพลานามัย และ พัฒนาบุคลิกภาพและที่สำคัญคือการพัฒนาความสามารถของนักศึกษาที่ได้นำความรู้ ความสามารถและ ประสบการณ์ พร้อมที่จะประกอบวิชีพและดำเนินชีวิตในสังคมและไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมต่อไป ประเภทของกิจกรรมนักศึกษานั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ กิจกรรมส่งเสริมการบริการและวิชาการ, กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและบุคลิกภาพ, กิจกรรมส่งเสริมการทำงาน บำรุงศิลปวัฒนธรรม, กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ กีฬา และอื่นๆ ซึ่งแต่ละประเภท กิจกรรมนั้น ช่วยส่งเสริมและปลูกฝังทักษะในด้านต่างๆ ให้แก่นักศึกษาได้ ดังรายละเอียดที่จะกล่าวต่อไป

2. กิจกรรมส่งเสริมการบริการและวิชาการ

กิจกรรมส่งเสริมการบริการและวิชาการนั้น มุ่งเน้นการปลูกฝังทักษะทางด้านความรู้ ความสามารถ ตลอดจนความชำนาญทางวิชาการ ซึ่งทักษะเหล่านี้ได้จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทางด้านวิชาการต่าง ๆ อาทิเช่น การอบรมสัมมนา, การรวมกลุ่มฝึกฝนทักษะและเพิ่มพูนความรู้ต่างๆ วัตถุประสงค์ของกิจกรรมส่งเสริมการบริการและวิชาการนั้นก็เพื่อ ปลูกฝังให้นักศึกษาได้ใช้ความรู้ ความสามารถ และทักษะทางวิชาการของตนเองให้เกิดประโยชน์ เพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการทำ วิจัยที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไปในอนาคต

3. กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและบุคลิกภาพ

คุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกภาพนั้น เป็นคุณสมบัติที่สำคัญของนักพัฒนา จึงมีความ จำเป็นต้องทำการส่งเสริมและปลูกฝังให้กับนักศึกษา โดยอาศัยกิจกรรมนักศึกษาด้านการส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม และบุคลิกภาพ อาทิเช่น โครงการศึกษาและปฏิบัติเพื่อพัฒนาจิตคุณธรรมและ จริยธรรม, ค่ายพัฒนาบุคลิกภาพ, โครงการจริยธรรมสัญจร เป็นต้น วัตถุประสงค์ของกิจกรรมส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกภาพ ก็เพื่อปลูกฝัง และส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีคุณธรรม มีจริยธรรม เพื่อให้นักศึกษาฝึกสติ สมาริ ความอดทนอดกลั้น และนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อที่จะ สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ไม่เป็นปัญหาให้กับสังคม

4. กิจกรรมส่งเสริมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

กิจกรรมส่งเสริมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของนักศึกษา เป็นกิจกรรมอีกประเภทหนึ่งที่มี ความสำคัญต่อประเทศไทย วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดความมั่นคงของชาติ วัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่ช่วย ให้ประเทศไทยมีความเจริญรุ่งเรือง มีอารยธรรมและเป็นเอกลักษณ์ของชาติทุกประเทศในโลก มีความ จำเป็นต้องทำนุบำรุงรักษาและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติให้มีความมั่นคงยั่งยืนตลอดไป ถ้าวัฒนธรรมของชาติได้เสื่อมลง ก็อาจแสดงให้เห็นถึงความเสื่อมของชาตินั้นได้ กิจกรรมส่งเสริมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมสามารถแบ่งแยกออกได้อีกหลายรูปแบบ อาทิเช่น กิจกรรมที่ส่งเสริมปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมและการช่วยเหลือสังคม เช่น จริยธรรมสัญจร เป็นต้น กิจกรรมที่ส่งเสริมส่งเสริม ความกตัญญูต่อชาติ เช่น 5 ธันวาคมหาราช, 12 สิงหาคม, ไห้วัครุ เป็นต้น กิจกรรมที่ส่งเสริมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ที่มีลักษณะน่าสนใจ เช่น ทัศนศึกษาหมู่บ้านชาวมอญ เป็นต้น และกิจกรรมส่งเสริมการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม เช่น ศิลปะและงานหัตถศิลป์ ลูกปัด ลูกปัด เป็นต้น กิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ทาง ศิลปวัฒนธรรม เช่น ทัศนศึกษาหมู่บ้านชาวมอญ เป็นต้น และกิจกรรมส่งเสริมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมนั้น ก็เพื่อ เสริมสร้างความรู้และทักษะในด้านศิลปะและวัฒนธรรมให้นักศึกษา ส่งเสริมพัฒนาการด้านคุณธรรม

จริยธรรมค่านิยมในสังคม ให้แก่นักศึกษา และที่สำคัญ คือ การส่งเสริมและปลูกฝังการทำนุบำรุง ตลอดจนการเผยแพร่ พฤติลักษณะและวัฒนธรรมของชาติ

5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

การบำเพ็ญประโยชน์ หมายถึง การทำให้ตนเองเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นด้วยวิธีการช่วยเหลือ ผู้อื่น หรือทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น การที่นักศึกษาได้ร่วมกันออกไปช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในสังคมนั้น เป็นกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่นักศึกษาได้ร่วมกันทำในรูปแบบของค่ายอาสาพัฒนา หรือค่ายอาสา สมัครต่าง ๆ ซึ่งเป็นการสมัครใจออกค่าย เพื่อไปช่วยเหลือผู้อื่นและพัฒนาชนบท ซึ่งอาจจะมีกิจกรรม ในลักษณะของโครงการช่อมแม่น ทำความสะอาดสาธารณสุขหรือการสร้างสาธารณสุขให้แก่ ชุมชน เป็นต้น วัตถุประสงค์ของกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์นั้นมีหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการปลูกฝัง คุณธรรมและอุดมการณ์แก่นักศึกษาให้รู้จักช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส รู้จักการทำงานร่วมกัน มีความ รับผิดชอบ มีทักษะในการตัดสินใจ มีเหตุผลและคุณธรรม ส่งเสริมความสามัคคี และเสียสละต่อ ประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ใช้ความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ของตนเองในการ พัฒนาชุมชน และสิ่งสำคัญที่สุดก็คือ นักศึกษาจะได้ประสบการณ์จากการทำกิจกรรม อันจะเกิด ความรู้ความเข้าใจในสภาพที่แท้จริงของสังคมชนบท และเรียนรู้การแก้ปัญหาจากสภาพจริง

6. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ กีฬา และอื่นๆ

กีฬา หมายถึง กิจกรรมที่ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นการเล่น เกม หรือ การแข่งขันที่มุ่งส่งเสริมให้เกิดความสั่นผ่าเผยและความแข็งแกร่งของร่างกาย รวมทั้งส่งเสริมให้เกิด ทักษะของบุคคลด้วย กีฬาเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อมนุษย์ทุกชาติ ทุกภาษา ทุกเพศ ทุกวัย การเล่น กีฬานอก อาจจะทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังช่วยทำให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง สามารถขัดความตึงเครียด ปัจจุบันการเล่นกีฬาเพื่อการออกกำลังกายและการแข่งขันเป็นที่นิยมกัน มากในประเทศไทย วัตถุประสงค์ของกิจกรรมกีฬา คือ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้เกิดทักษะความรู้ ทางกีฬา ปลูกฝังการมีน้ำใจ รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย การเล่นกีฬาช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม อีกทั้งยังช่วยลดความตึงเครียด ที่สำคัญคือ การเล่นกีฬานั้นเป็นเรื่องของ สุขภาพพลานามัย การที่นักศึกษามีสุขภาพพลานามัยที่ดีแล้ว ก็ย่อมจะเจริญเติบโตและพัฒนาไปเป็น ผู้ใหญ่ที่พร้อมสำหรับการพัฒนาประเทศต่อไป (สำเนา ขรศิลป์, 2539: 22)

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าแนวคิดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อพัฒนาตัวนิสิตนักศึกษาเองและเป็น การส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม และ รักษาไว้ซึ่งค่านิยม ในตัวนิสิตนักศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และ เอกลักษณ์อันดีงามของชาติ กิจการนักศึกษามีหน้าที่ในการสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาได้นำความรู้ทาง

วิชาการ และบริการไปสร้างสรรค์ และพัฒนาสังคม ให้เกิดความเจริญก้าวหน้า ทั้งในด้านการวัตถุ และด้านการดำเนินชีวิตของประชาชนและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนิสิตนักศึกษา ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้ง ต้องให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้ และมีประสบการณ์ตรงในด้านสภาพความเป็นจริงของสังคมฝึกการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี รู้จักการวางแผนกำหนดภารกิจการและขั้นตอนของการทำงานเป็นหมู่คณะ ส่งเสริมพลานามัยและ พัฒนาบุคลิกภาพและที่สำคัญคือการพัฒนาความสามารถของนักศึกษาที่ได้นำความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ พร้อมที่จะประกอบวิชีพและดำเนินชีวิตในสังคม

แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา

เนื่องจากสถานบันการศึกษามีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มมากขึ้น พร้อมระบบต่าง ๆ ให้มีความพร้อมมากกับการขยายตัว มีการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาที่มีความยุ่งยากขึ้นมากขึ้น อีกทั้งการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เป็นปัจจัยกระตุนสถาบันการศึกษาของประเทศไทยจึงต้องสร้างคุณภาพให้เกิดขึ้น อย่างเป็นรูปธรรมในระดับชาติและนานาชาติ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานในศูนย์ศิลปวัฒนธรรม อย่างมีระบบแบบแผนและสามารถตรวจสอบได้อย่างถูกต้องและโปร่งใส ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการประกันคุณภาพ ดังต่อไปนี้

“การประเมินคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามและการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งการทำโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้น หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

“การประเมินคุณภาพภายนอก” หมายความว่า การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งการทำโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือผู้ประเมินภายนอก

“การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า กระบวนการติดตามตรวจสอบ ความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดทำรายงานการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

“การพัฒนาคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า กระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบและโครงสร้าง การวางแผน และการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

ข้อ 25 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อ 22 (2) จะต้องสอดคล้องกับแนวทางที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้ (1) วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ และแผนดำเนินการของสถานศึกษา (2) กระบวนการเรียนรู้และการฝึกประสบการณ์ (3) การวิจัยและนวัตกรรม (4) การบริการทางวิชาการแก่ชุมชนและสังคม (5) การทอนบารุงศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา และนันทนาการ (6) การบริหารและการจัดการสถานศึกษา (7) การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (8) การเงินและงบประมาณของสถานศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบและโครงสร้าง การวางแผน และการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกระหึ่นว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม

การบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ布ว่า ด้านศิลปวัฒนธรรมมีความเกี่ยวข้อง กับแนวความคิดเกี่ยวข้องด้านวัฒนธรรมดังนี้ คำว่า "วัฒนธรรม" ในภาษาไทย มาจากคำสองคำ คำว่า "วัฒน" จากคำศัพท์ "วัฒน" ในภาษาสันสกฤต หมายถึง ความเจริญ ส่วนคำว่า "ธรรม" มาจาก คำศัพท์ "ธรรม" ในภาษาสันสกฤต หมายถึงความดี เมื่อนำสองคำมารวมกันจึงได้คำว่า "วัฒนธรรม" หมายถึงความดีอันจะก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมไว้ว่าเป็น "สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ, วิถีชีวิตของหมู่คณะ, ในพระราชบัญญัติวัฒนธรรม พ.ศ. 2485 หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวทั่วหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชน, ทางวิทยาการ หมายถึงพัฒนาระบบและสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกันและกัน และร่วมใช้อยู่ในหมู่ของตน" แต่ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้นิยามไว้ว่า "สิ่งที่ทำความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ เช่นวัฒนธรรมพื้นบ้าน วัฒนธรรมชาวเขา" คำว่า "วัฒนธรรม" ในภาษาไทยตามความหมายนี้ใกล้เคียงกับคำว่า "อารยธรรม" (ดู วัฒนธรรมในเชิงของอารยธรรม) ส่วนคำว่า "culture" ในภาษาอังกฤษ ที่แปลว่าวัฒนธรรมนั้น มาจากภาษาละติน คำว่า "cultura" ซึ่งแยกมาจากคำ "colere" ที่แปลว่า การเพาะปลูก ส่วนความหมายทั่วไปในสากล หมายถึงรูปแบบของกิจกรรมมนุษย์และโครงสร้างเชิงสัญลักษณ์ที่ทำให้กิจกรรมนั้นเด่นชัดและมีความสำคัญ มีการกล่าวถึงวัฒนธรรมว่าเป็น "หนทางทั้งหมดแห่งการดำเนินชีวิต" ซึ่งรวมถึงกฎหมายและศีลธรรม ระบบท่องความการแต่งกาย ศาสนา พิธีกรรม ปทัสสถานแห่งพุทธิกรรม เช่น กฎหมายและศีลธรรม ระบบของความ

เชื่อร่วมทั้งศิลปะ เช่น ศิลปะการทำอาหาร การนิยามที่หลากหลายนี้สะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างของทฤษฎีที่จะทำให้เกิดความเข้าใจ หรือทำให้เกิดเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินกิจกรรมของมนุษย์ โดยในปี พ.ศ. 2414 เอ็ดเวิร์ด เบอร์เนต ไทรเลอร์ ได้บรรณาถึงวัฒนธรรมในมุมมองด้านมนุษยวิทยาสังคม ไว้ว่า "วัฒนธรรม หรือ อารยธรรม หากมองในเชิงชาติพันธุ์วรรณนาอย่างกว้าง ๆ ก็คือ ความทับซ้อนกันระหว่างความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ ศีลธรรม กฎหมาย ประเพณีและสมรรถนะอื่น ที่มนุษย์ต้องการแสวงหาเพื่อการเป็นสมาชิกของสังคม" เมื่อปี พ.ศ. 2543 ยูเนสโก ได้บรรณาถึงวัฒนธรรมไว้ว่า "...วัฒนธรรมควรได้รับการยอมรับว่าเป็นชุดที่เด่นชัดของจิตวิญญาณ เรื่องราว สติปัญญาและรูปโฉมทางอารมณ์ของสังคม หรือกลุ่มสังคม ซึ่งได้หลอมรวมเพิ่มเติมจากศิลปะ วรรณคดี การดำเนินชีวิต วิถีชีวิตของการอยู่ร่วมกัน ระบบคุณค่า ประเพณีและความเชื่อ ถึงแม้ว่าการนิยามความหมายคำว่า "วัฒนธรรม" ของทั้งสองจะครอบคลุมแล้ว แต่ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับคำว่า "วัฒนธรรม" ที่มีการใช้กันอยู่ ในปี พ.ศ. 2495 อัลเฟรด ครูเบอร์ และไคลเดอร์ คลัคคอห์น ได้รวบรวมนิยามของคำ "วัฒนธรรม" ได้ถึง 164 ความหมาย ซึ่งได้ตีพิมพ์ลงในหนังสือเรื่อง "วัฒนธรรม: การทบทวนเชิงวิถีด้วยมโนทัศน์และนิยาม" (Culture: A Critical Review of Concepts and Definitions) นิยามดังกล่าวนี้ และอีกหลายนิยามซึ่งทำให้เกิดองค์ประกอบของรายการวัฒนธรรม เช่น กฎหมาย เครื่องมือสนับสนุน การแต่งงาน ฯลฯ แต่ละอย่างนี้มีการเกิดและมีความไปเป็นชุดของมันเอง ซึ่งจะเกิดเป็นช่วงเวลาในชุดหนึ่งที่หลอมประสานกันแล้วก่อผูกไว้เป็นชุดอย่างอื่น ในขณะที่ยังเป็นชุด มันก็จะเปลี่ยนแปลงไปทำให้เราสามารถพรรณนาได้ถึงวัฒนาการของกฎหมาย เครื่องมือฯ และการแต่งงานดังกล่าวได้

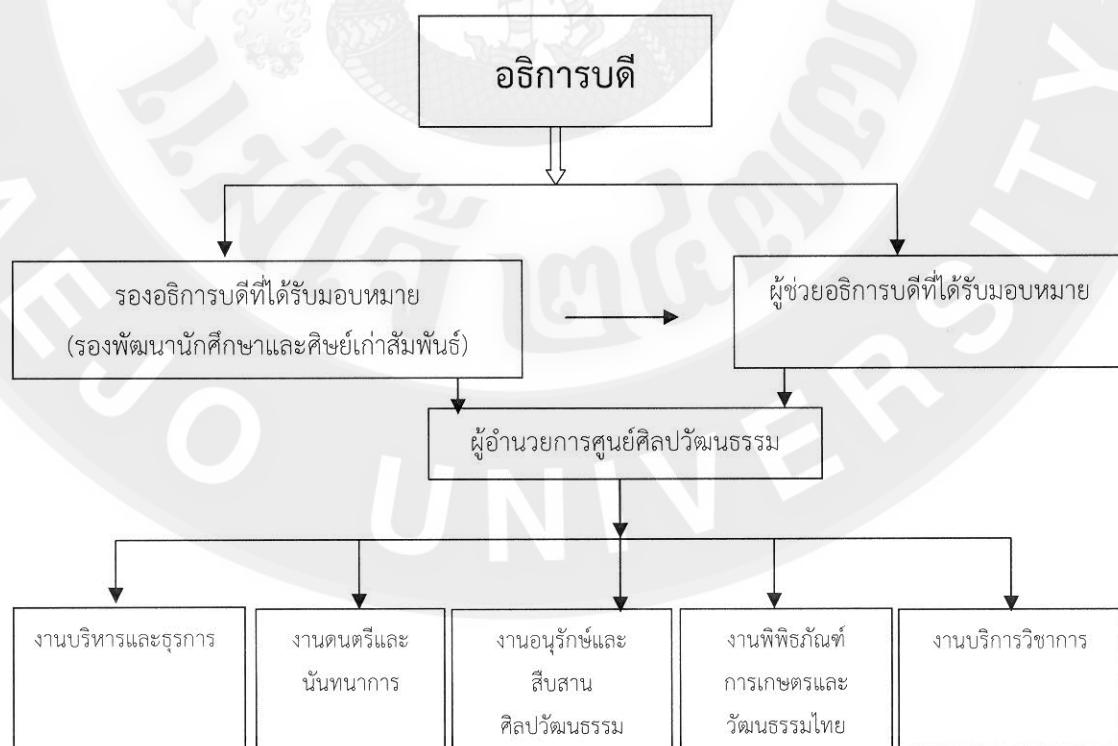
1. ประเภทของวัฒนธรรม

วัฒนธรรม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. วัฒนธรรมทางวัฒน คือ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่มนุษย์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อความสุขทางกาย อันได้แก่ ยานพาหนะ ที่อยู่อาศัย ตลอดจนเครื่องป้องกันตัวหรือดพันจากอันตรายทั้งปวง 2. วัฒนธรรมทางจิตใจ เป็นเรื่องเกี่ยวกับเครื่องยืดเหี้ยวยจิตใจของมนุษย์ เพื่อให้เกิดปัญญาและมีจิตใจที่ดีงาม อันได้แก่ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม คติธรรม ตลอดจนศิลปะ วรรณคดี และระเบียบแบบแผนของชนบธรรมเนียมประเพณี นักมนุษยวิทยาส่วนใหญ่จะกล่าวใช้คำ "วัฒนธรรม" ไปในเชิงของวิถีสามารถของคนทั่วไปในการบ่งชี้ จัดหมวดหมู่ และสืบสาน ประสบการณ์ของตนในลักษณะเชิงสัญลักษณ์ คนเราใช้วิถีสามารถตั้งกล่าวสำหรับบ่งชี้เรื่องราวและสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดในหมู่มนุษย์ด้วยกันมานานมากแล้ว อย่างไรก็ตาม นักวิทยาศาสตร์ หรือไพรเมตวิทยา ก็ได้บ่งชี้ลักษณะวัฒนธรรมดังกล่าวในวันนี้หรือไพรเมต ซึ่งเป็นกลุ่มสัตว์ที่มีสายพันธุ์ใกล้ชิดกับมนุษย์มากที่สุดมานานแล้ว เช่นกัน และโดยนักโบราณคดีจะมุ่งเฉพาะไปที่วัฒนธรรมที่เป็นเรื่องราวที่นั่น (จากเรื่องราวที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์) ขณะเดียวกัน นักมนุษยวิทยาสังคมก็มองไปที่ปฏิสัมพันธ์

ของสังคม สถานภาพและสถาบัน ส่วนนักมานุษยวิทยาวัฒนธรรมก็เน้นที่บรรทัดฐานและคุณค่า การแบ่งแยกแหน่งกันนี้ แสดงให้เห็นถึงเงื่อนไขที่แตกต่างกันที่ขึ้นอยู่กับงานที่ต่างกันของนักมานุษยวิทยา และความจำเป็นที่จะต้องมุ่งเน้นจุดการวิจัยที่ต้องชัดเจน จึงไม่จำเป็นว่าจะเป็นการสะท้อนถึงทฤษฎีของวัฒนธรรมซึ่งย่อมแตกต่างไปตามเชิงของเรื่องราว เชิงสังคม และเชิงบรรทัดฐาน (norm) รวมทั้งไม่จำเป็นต้องสะท้อนถึงการแข่งขันกันเองในระหว่างทฤษฎีต่างๆ ของวัฒนธรรม (เพ็ญพร ประระดี, 2546: 49)

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม คือวัฒนธรรมลักษณะสร้างสรรค์จะเน้นการทำงานอย่างสร้างสรรค์สร้างค่านิยมในการทำงานที่มุ่งความสำเร็จและความพึงพอใจในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน เน้นการทำงานเป็นทีม สัมพันธภาพระหว่างผู้ร่วมงาน และมีความรู้สึกว่างานท้าทายความสามารถอยู่ตลอดเวลา ต่อไปจะจะยกถึงวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ซึ่งเป็นวัฒนธรรมองค์กรอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญที่จะทำให้บุคลากรในองค์กรเกิดการพัฒนาในการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันจนบรรลุเป้าหมายขององค์กร

โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ภาพที่ 1 โครงสร้างศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จันทร์ ทันดร (2543) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบงานธุรการของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยทำการศึกษาประชากรและสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์และข้าราชการ จำนวน 195 คน มีเนื้อหาด้านทรัพยากร กระบวนการปฏิบัติงาน และการให้บริการ ทำการวิเคราะห์ หาค่าความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปว่า ผู้รับบริการจากหน่วยงานธุรการ ส่วนใหญ่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง จัดทำไว - อุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวก ให้ติดตาม เรื่องและส่งเอกสารให้ตรงเวลา และให้บริการซ่อมบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์สำนักงานให้ใช้งานได้ดีซึ่ง สภาพปัจจุบันของการปฏิบัติงานธุรการ พบร่วมกับบุคลากรมีความรู้ ความสามารถแต่มีภาระงาน รับผิดชอบมาก ปัญหาที่พบคือ บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดความรับผิดชอบ อุปกรณ์ไม่เอื้อต่อความ สะดวกในการใช้ คุณภาพไม่ดี มีข้อบกพร่อง ขาดการประสานงาน

เพ็ญพร ประดี (2550) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาฐานข้อมูลสำหรับระบบงานธุรการ งาน บุคลากร งานพัสดุครุภัณฑ์ สำนักพัฒนาการศึกษา ศานสนาระหว่างประเทศศึกษา 8 มี วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลสำหรับระบบงานธุรการ งานบุคลากร งานพัสดุครุภัณฑ์ โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Access 2000 Thai Edition พบร่วมกับฐานข้อมูลที่ได้พัฒนาขึ้น มี ความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการจัดเก็บ ประมวลผล ค้นหา และเรียกใช้ข้อมูล สำหรับ ระบบงานธุรการ งานบุคลากร งานพัสดุครุภัณฑ์ ของสำนักพัฒนาการศึกษา ศานสนาระหว่างประเทศศึกษา 8 ได้ในระดับดี

พนมกร สมฤทธิ์ (2546) ศึกษาแนวทางการดำเนินงานโครงการลานกีฬาอเนกประสงค์ มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพและแนวทางการดำเนินงานลานกีฬาอเนกประสงค์ในจังหวัด แม่ฮ่องสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเยาวชน ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบลานกีฬา อเนกประสงค์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 390 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และ สรุปเป็นตารางและความเรียง ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานโครงการลานกีฬาอเนกประสงค์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยรวมอยู่ ในระดับที่ควรปรับปรุง สภาพการดำเนินงานที่อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง คือ ด้านการจัดการ ด้านการประสานงาน ด้านการติดตาม และด้านการประเมินผล สภาพการดำเนินงานในระดับปาน กลาง คือ ด้านการวางแผน

2. แนวทางการดำเนินงานลานกีฬาอเนกประสงค์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้านการวางแผน ในการดำเนินการจัดกิจกรรม เยาวชน ประชาชน ผู้นำชุมชน/ ห้องถิน ครุพลศึกษา ส่วนราชการ ภาคเอกชน ควรมีส่วนร่วมในการวางแผน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ความเห็นของเยาวชนและ

ผู้ปกครองมีความเห็นขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่ สืบเนื่องจากเยาวชนและผู้ปกครองไม่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดกิจกรรมกีฬา ด้านการจัดการ การกีฬาแห่งประเทศไทยจังหวัดแม่ยองสอนควรจัดส่งเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้มาประจำงานกีฬาอเนกประสงค์เป็นการถาวร หรือองค์การบริหารส่วนตำบลควรดำเนินการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านกีฬามาประจำงานกีฬาอเนกประสงค์ และควรแต่งตั้งผู้นำเยาวชนหรือ ผู้นำชุมชน ที่มีความชอบทางด้านกีฬา มาเป็นคณะกรรมการบริหารงานล้านกีฬาอเนกประสงค์ดังกล่าว เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความรู้ทางการกีฬา และขาดบุคลากรทางด้านกีฬา ด้านการประสานงาน ในการดำเนินการจัดกิจกรรม เยาวชน ประชาชน ผู้นำชุมชน/ ห้องเรียน ครูพลศึกษา ส่วนราชการภาคเอกชน ควรมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดกิจกรรมเพื่อสะท้อนใน การประสานงาน เนื่องจากส่วนราชการในจังหวัดแม่ยองสอนมีบุคลากรจำกัดและปัญหาอุปสรรคของพื้นที่ไม่สะท้อนต่อการเดินทาง เนื่องจากแต่ละตำบล/ อำเภออยู่ห่างไกลกันมาก ส่วนราชการไม่สามารถที่จะเดินทางไป-กลับได้ในวันเดียวด้านการติดตาม ในการจัดสร้างลานกีฬาอเนกประสงค์ควรดำเนินการจัดสร้าง ในสถานที่ราชการ เช่นวัด โรงเรียน สถานีอนามัย เนื่องจากส่วนราชการตั้งกล่าวมีบุคลากรในสังกัดเพียง พ่อที่จะดูแลช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ที่มาเล่นกีฬา เนื่องจากการวิจัย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอและคณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรมไม่มีความรู้ทางด้านกีฬาด้านการประเมินผล ในการดำเนินการจัดกิจกรรมเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ ควรเปิดโอกาสให้เยาวชน และประชาชนได้แสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะต่างๆ และควรมีการประชุมคณะกรรมการเพื่อสรุปผลการดำเนินงานปัญหาและอุปสรรค เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการจัดในครั้งต่อไป และเผยแพร่ให้สาธารณะได้รับทราบ

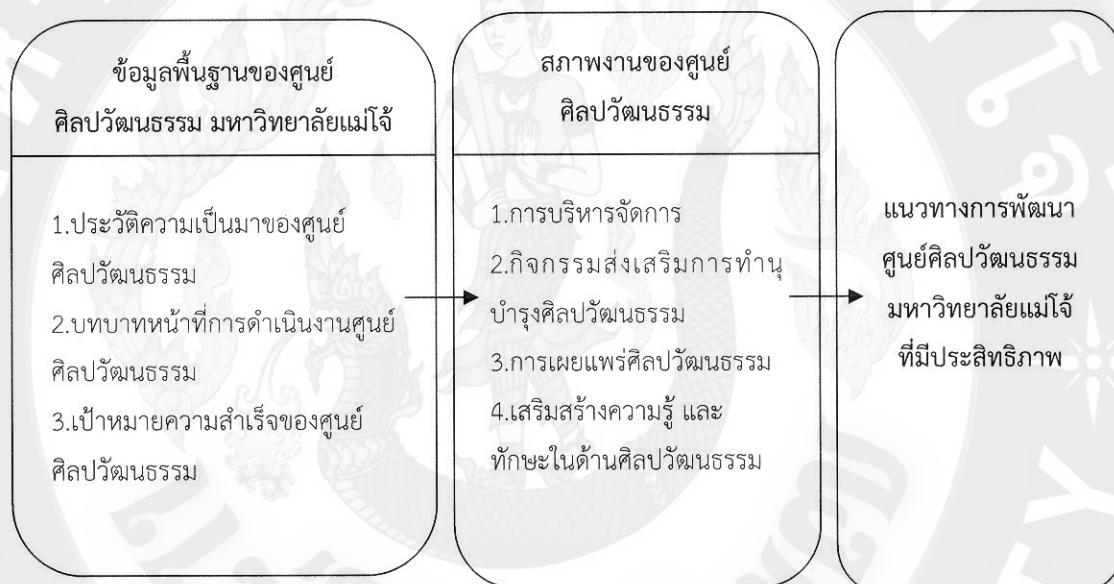
อรุณภา ทัศนยนา (2552) ได้ศึกษาแนวทางการกำหนดรูปแบบศูนย์กีฬา มหาวิทยาลัยมหิดล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษา บุคลากรของมหาวิทยาลัยมหิดลและประชาชนที่ เกี่ยวข้อง และแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารศูนย์ กีฬาและสุขภาพของวัยรุ่นและเยาวชน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ของมหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัย พบว่ารูปแบบศูนย์ กีฬา มหาวิทยาลัยมหิดลควรเป็นดังนี้ 1. นโยบายการบริหารความมุ่งให้การสนับสนุนการเรียนการสอน บริการนักศึกษา บุคลากรและสมาชิกอื่นๆ 2. การจัดกิจกรรมส่งเสริมกีฬาและสุขภาพ การส่งเสริม การวิจัยและเผยแพร่สาระความรู้ด้านกีฬาและสุขภาพ และหารายได้ตามสมควร โดยไม่กระทบต่องกิจกรรมอื่นๆ ของศูนย์กีฬา 3. มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ออกกำลังกาย การกีฬาและพัฒนาหน่วยงานเพื่อสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์แก่ชุมชน 4. การบริหารการกีฬาจะต้องมีทิศทางที่ชัดเจน เพื่อดูแลควบคุมอาคารสถานที่และเพื่อการบริหารจัดการกีฬาของมหาวิทยาลัยโดยไม่ต้องพึ่งพางบประมาณของรัฐ 5. โครงสร้างขององค์กรควรประกอบด้วย ฝ่าย

ธุรการและบริหารงานทั่วไป ฝ่ายวิทยาศาสตร์การกีฬา ฝ่ายอาคารสถานที่และอุปกรณ์กีฬา ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนา กีฬา 6. ด้านบุคลากร ควรจำแนกเป็นฝ่ายบริหารงานทั่วไป และฝ่ายปฏิบัติการโดยกำหนดเวลาปฏิบัติงานแบ่งเป็นช่วงเวลา มีระบบประเมินผลงานปีละ 2 -3 ครั้ง บุคลากรต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬาหรือการบริหาร 7. ชนิดกีฬาและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรจัดให้มีในศูนย์กีฬา คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับกีฬาพื้นฐาน ห้องอ่านหนังสือ ห้องแอโรบิก ห้องเก็บของ 8. ค่าบำรุงและค่าบริการควรกำหนดให้แตกต่างกันไปตามประเภทของสมาชิก 9. ใช้รูปแบบบริหารแบบนอกรอบบริษัทเพื่อให้มีอิสระและคล่องตัว 10. กิจกรรมเสริมที่นอกเหนือจากการกีฬา ควรจัดบริการด้านสุขภาพที่ประกอบด้วย สปา ซาวน่า คลินิกสุขภาพ กิจกรรมอื่นๆ ที่ช่วยเสริมรายได้ และจุใจสมาชิก เช่นการสอนพิเศษด้านวิชาการ ค่ายเยาวชนช่วงปิดเทอม การอบรมเป็นผู้ฝึกสอน กีฬา การให้เช่าพื้นที่เพื่อดำเนินการร้านอาหาร ร้านขายของต่างๆ โดยมีประชาสัมพันธ์ การตลาด มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายในช่วงเทศกาล และการจัดกิจกรรมพิเศษ

มนูญ สายสินพคุณ (2547) ได้ศึกษาการบริหารโครงการลานกีฬาต้านยาเสพติดของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหาร สภาพปัจจุบันและแนวทางแก้ไขปัจจุบันโครงการลานกีฬาต้านยาเสพติดของโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้รับผิดชอบโครงการ และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2547 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า การบริหารโครงการลานกีฬาต้านยาเสพติดของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาในการบริหารงาน 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการดำเนินงาน ด้านการ ปฏิบัติงาน และด้านการติดตามประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารโครงการลานกีฬาต้านยาเสพติด ด้านการปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติอยู่ในอันดับสูงสุด เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารโครงการลานกีฬาต้านยาเสพติด ด้านการปฏิบัติงาน เรื่อง การให้กำลังใจนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในอันดับสูงสุด สภาพปัจจุบันการบริหารงานโครงการ ลานกีฬาต้านยาเสพติดของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในการบริหารงาน 3 ด้าน คือ ด้าน การวางแผนการดำเนินงาน ด้านปฏิบัติงาน และด้านการติดตามและประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สภาพปัจจุบันในด้านการวางแผนการดำเนินงานอยู่ในอันดับ สูงสุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพปัจจุบันในด้านการวางแผนการดำเนินงานเรื่องการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมอยู่ในอันดับสูงสุดเช่นเดียวกัน

แนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานโครงการล้านกีฬาต้านยาเสพติดของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในการบริหารงาน 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการดำเนินงานด้านการปฏิบัติงาน และด้านติดตามและประเมินผล มีแนวทางแก้ไขปัญหาโดยผู้เกี่ยวข้องกับโครงการล้านกีฬาต้านยาเสพติดต้องมีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ต้องจัดสรรงบประมาณตามความต้องการในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีการขอความร่วมมือสนับสนุนการบริหารงานตามโครงการจากองค์กรต่างๆ ภายใต้ท้องถิ่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ เพื่อศึกษาสภาพงานด้านศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่มีประสิทธิภาพ การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ศึกษาคือ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลด้านศิลปวัฒนธรรม และนักศึกษาที่ทำกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม จำนวน 27 คน โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ (1) ผู้บริหารระดับสูงและ บุคลากร จะใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) (2) นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม โดยใช้การคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งสามารถแสดงเป็นตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางสัดส่วนประชากรกลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	จำนวน
ผู้บริหารมหาวิทยาลัยแม่โจ้	5
อาจารย์ที่เกี่ยวข้องด้านศิลปวัฒนธรรม	5
บุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านศิลปวัฒนธรรม	7
นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม	10
รวม	27

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือก การ การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (documentary research) การศึกษาจากเอกสารเพื่อนำมาใช้ในการอ้างอิงประกอบการศึกษา เพื่อศึกษาถึงการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ซึ่งการศึกษาดังกล่าวต้องอาศัยข้อมูลจากเอกสาร วารสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ส่วนใหญ่เป็นเอกสารราชการ ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) รวมทั้งผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (in – depth interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาสภาพงานด้านศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และแนวทางการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่อาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านสภาพของงานด้านศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และแนวทางการบริหารงานด้านศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยผู้วิจัยใช้การรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ สิ่งพิมพ์และเอกสารทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อแสวงหาคำตอบเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ซึ่งโดยมาเป็นข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรและนักศึกษาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 27 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เป็นการนำผลงานวิจัยมาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับแนวคิดทฤษฎี การบริหารจัดการ การวิเคราะห์มุ่งพرรณนาและอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยยึดบริบทของพื้นที่ การศึกษาเป็นหลัก

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ผู้ศึกษานำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมเอกสาร แบบสัมภาษณ์ และการสัมมนาภุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตอนที่ 2 สภาพงานด้านศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตอนที่ 3 แนวทางในการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่มีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้

1. ประวัติความเป็นมาของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม

จากการศึกษาประวัติความเป็นมาของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม พบร่วมกับ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมได้ จัดตั้งขึ้นตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย ในประชุมครั้งที่ 6/2552 เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2552 ตามประกาศสถาบันมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการในหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ พ.ศ. 2552 เพื่อให้การดำเนินงานศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เติบโต มั่นคงยั่งยืน ตอบสนองนโยบายและภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในด้านการอนุรักษ์ สืบสาน ศิลปวัฒนธรรม พิพิธภัณฑ์การเกษตรและวัฒนธรรมไทย อาคารเรือนรรรมแม่โจ้ 60ปี การปรับปรุง ภูมิทัศน์อุทยานศูนย์ศิลปวัฒนธรรม จึงต้องมีการบริหารจัดการพื้นที่ (Zoning) โดยจัดพื้นที่ใน การบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมไทย ที่เป็นมรดกโลกทอดจากอดีตจวบจนปัจจุบัน เพราะเป็น ชนบธรรมเนียมที่มีการปฏิบัติสืบทอดต่อ กันมา และความภูมิใจในความเป็นเอกลักษณ์ของไทย ซึ่ง ศิลปวัฒนธรรมที่เจริญรุ่งเรือง มีแบบแผนและเอกลักษณ์ ประกอบด้วยภาษา วรรณกรรม จิตกรรม ศิลปกรรม ประติมกรรมสถาปัตยกรรม หัตถกรรม โบราณวัตถุ ผ้าและ การแต่งกายแบบไทย นาฏศิลป์ ดนตรี ชนบธรรมเนียมประเพณี กีฬาและการละเล่นไทยที่เป็น แบบอย่างอันดีงาม ซึ่งศิลปวัฒนธรรมที่เข้มแข็งเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางปัญญา พัฒนาทาง ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติให้เจริญก้าวหน้า การอนุรักษ์ห่วงแหนเป็นสิ่งดีงาม และต้องมี การพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เจริญก้าวหน้า การมีวิสัยทัศน์และการอนุรักษ์ให้ถูกต้องตามแบบ

แผนที่ชัดเจน การพัฒนาส่งเสริมและอนุรักษ์ ช่วยปลูกจิตสำนึกรักให้คนไทยรับรักษาศิลปวัฒนธรรมไทยที่เป็นเอกลักษณ์ ของไทยให้คงอยู่สืบไป โดยมีการปรับแนวทางศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ว่า “ศิลปวัฒนธรรมนำชีวิต มุ่งสัมฤทธิ์คุณค่าความเป็นไทย” และมีพันธกิจให้เป็นศูนย์รวมศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพย์พร์ สืบสาน อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมด้านการเกษตร สนองโครงการพระราชดำริ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และก่อให้เกิดมูลค่าทางศิลปวัฒนธรรมที่สามารถพึงตนเองในอนาคต เป็นศูนย์รวม ความรู้ วิถีชีวิตความเป็นอัตลักษณ์แม่โจ้ จากอดีตสู่ปัจจุบัน เป็นหน่วยงานส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกรักที่ได้ให้กับนักศึกษา บุคลากร ด้านกิริยาการധารพิธีการ พิธีกรรม สังคม คุณธรรม จริยธรรม ศิลปวัฒนธรรม ดนตรี และนันทนาการ สร้างเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมสู่องค์กร สถาบันทั้งภายในและต่างประเทศ ในด้านวิสัยทัศน์ เป็นศูนย์รวมแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นในระดับชาติโดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่นักศึกษา เยาวชน และผู้ที่สนใจทั่วไป ให้บริการด้านวิชาการส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ด้านกิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านดนตรีไทย ดนตรีพื้นเมืองและนาฏศิลป์ ด้านพิธีการ พิธีกรรมทางศาสนาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตรวมถึงการอบรม การสอนเรื่องกิริยาการধารพิธีไทยที่ดีงาม ใช้กระบวนการเรียนรู้ทางศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา คนไทยให้ถึงพร้อมด้วยภูมิรู้และภูมิธรรม ทั้งที่เป็นการเรียนรู้ในระบบ และนอกระบบ ให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อให้คนไทยสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสมานฉันท์เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน อย่างกลมกลืนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) เป็นแหล่งรวมอุปกรณ์ศิลปวัฒนธรรมเกี่ยวกับอุปกรณ์ข้อมูลของใช้ชีวิตพื้นบ้านในอดีตเครื่องมือเครื่องใช้วัฒนาการทางการทางการเกษตร 3) เป็นสถานที่ดำเนินกิจกรรมในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม และส่งเสริมให้แพร่หลายไปสู่สังคม เป็นแหล่งที่รองรับการศึกษาของชุมชนและท้องถิ่น ที่มีศักยภาพสามารถขยายตัวไปสู่สังคมระดับโลกได้ 4) มีกิจกรรมอนุรักษ์ส่งเสริมพัฒนา และเกิดการบูรณาการด้านศิลปวัฒนธรรม เพื่อเผยแพร่และก่อให้เกิดรายได้ เป็นการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงตนเองได้ 5) เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้อัตลักษณ์ความเป็นแม่โจ้

2. บทบาทหน้าที่การดำเนินงานศูนย์ศิลปวัฒนธรรม

จากการศึกษาบทบาทหน้าที่การดำเนินงานศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย จึงได้กำหนดนโยบายด้านการบริหารจัดการ การให้บริการ และการพัฒนาศิลปวัฒนธรรม เพื่อตอบสนองและสอดคล้องกับภารกิจของมหาวิทยาลัยดังนี้ ด้านการพัฒนาความสามารถทักษะและเพิ่มพูนความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม

จริยธรรม และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ของนักศึกษาและเยาวชน และสามารถเป็นทุตทางวัฒนธรรมเพื่อเผยแพร่ร่างด้านศิลปวัฒนธรรม ระดับชาติและนานาชาติ เป็นแหล่งรวมอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ทางการเกษตรและรวบรวมข้อมูลวิธีชีวิตพื้นบ้านในอดีตในด้านส่งเสริมการทำบารุงศิลปวัฒนธรรมและสนับสนุนการอนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรม ปลูกฝังค่านิยมความเป็นไทยให้ยั่งยืนสืบไปและให้บริการวัสดุอุปกรณ์ด้านดนตรีไทย ดนตรีไทยสากล ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านเครื่องเสียงและช่างเทคนิค ให้บริการวิชาการด้านดนตรีและนันทนาการ ความรู้ศิลปวัฒนธรรมไทย และศิลปะพื้นบ้าน ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการสืบสานศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และพื้นฟูอนุรักษ์ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ทั้งภายในและภายนอกองค์กรและส่งเสริม สนับสนุนและให้บริการข้อมูลประสานงานการทำงานด้านศิลปวัฒนธรรมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภาครัฐและเอกชนทั้งภายในประเทศไทยและต่างประเทศ

รายละเอียดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สำนักงานอธิการบดี

1. งานบริหารและธุรการ

งานบริหารและธุรการ ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงานเบื้องต้น ให้บริการและสนับสนุนการทำงานกับทุกหน่วยงานทั้งภายในและหน่วยงาน/บุคคลภายนอก เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปตามแผนงานของสำนักงานอธิการบดี และมหาวิทยาลัย ภายใต้ กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์อย่างถูกต้อง และเป็นระบบ ปัจจุบันมีภาระงานและความรับผิดชอบในการควบคุม ดูแลงานดังนี้ งานด้านสารบรรณ งานการเงินและพัสดุ งานนโยบายแผนและประกันคุณภาพงานด้านการบริหารงานบุคคล

2. งานอนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรม

จัดการส่งเสริมบริการบูรณาการนาฏศิลป์ ดนตรีไทย ดนตรีพื้นบ้าน กิจกรรมนักศึกษา ด้านวิชาการแก่ชุมชนและสนับสนุนเผยแพร่การแสดงนาฏศิลป์แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยและต่างประเทศ บริหารจัดการดำเนินงานให้คำปรึกษาแนะนำและให้บริการจัดกิจกรรมการแสดงดนตรีนาฏศิลป์ และศิลปวัฒนธรรม ในการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนควบคุมการดำเนินงานเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมและให้บริการแสดงตามนโยบายของมหาวิทยาลัยจัดการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์การแสดง เครื่องดนตรี ชุดมั่งแม่บารุงรักษาไว้ ครุภัณฑ์ ภายในมหาวิทยาลัย และภายนอก

3. งานดนตรีและนันทนาการ

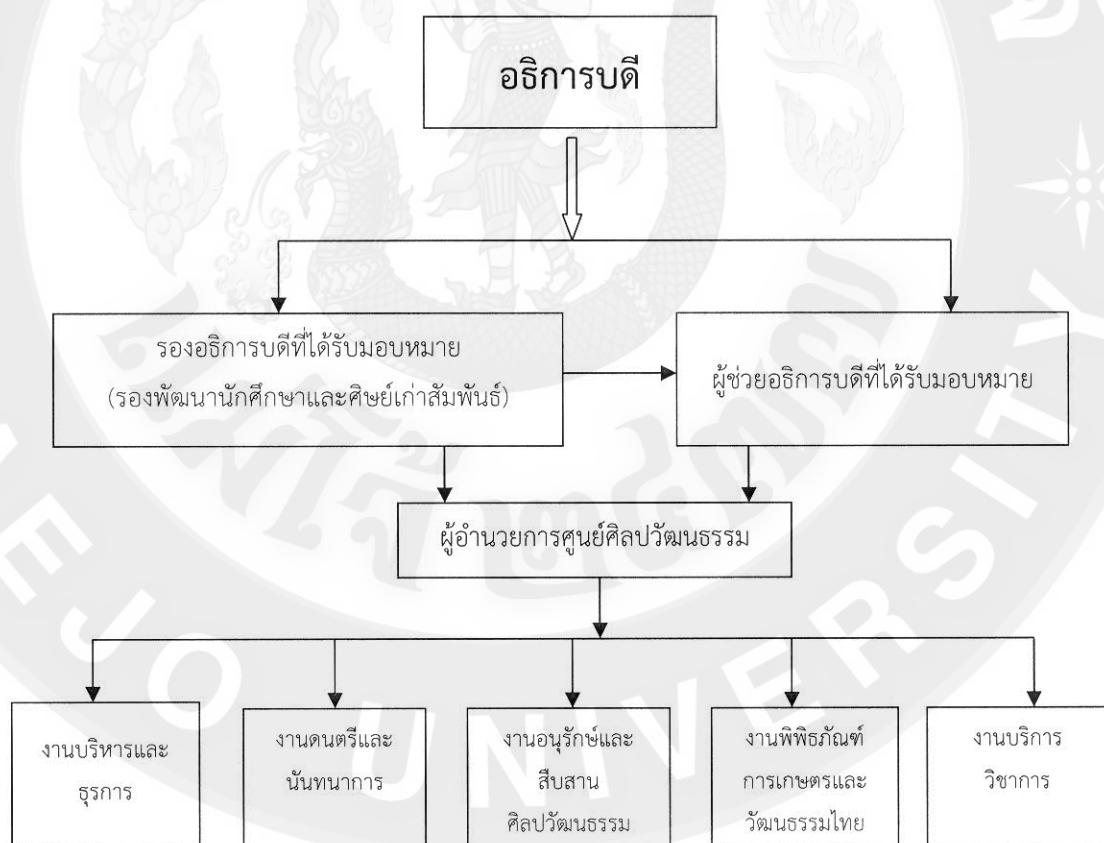
จัดการดำเนินงานและให้บริการจัดกิจกรรมการแสดงดนตรีและศิลปวัฒนธรรมวัสดุอุปกรณ์ฯที่เครื่องเสียงเครื่องดนตรี ใน การให้บริการวิชาการแก่ชุมชนตามนโยบายของมหาวิทยาลัยควบคุมและนักศึกษาโดยติดต่องานดนตรีวงดนตรีเมโลเจ้แบนด์ วงเมโลเจ็คันทรีบอยส์ วงคาวบอยเมโล้ และวงโปงลาง เมโล้ บริหารจัดการดำเนินงานจัดกิจกรรม โครงการ พิธีการต่างๆ ที่สนองพันธกิจของมหาวิทยาลัย ในด้านการทำบารุงศิลปวัฒนธรรม

4. งานพิพิธภัณฑ์การเกษตรและวัฒนธรรมไทย

ศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมเกษตรล้านนา (พื้นที่ 35 ไร่) ศูนย์เรียนรู้วิถีเกษตร วิถีแม่โจน (พื้นที่ 66 ไร่) อาคารพิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมเกษตรไทย อาคารเรือนธรรมเมืองโเจ 60 ปี อาคารหอเกียรติยศ อาคารพระพิรุณนาคน้อย ศาลาเจ้าพ่อ เจ้าแม่โเจ และหอระฟังให้เป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัย ตลอดจนวางแผนในการดำเนินงาน การให้บริการและแก้ไขปัญหาต่างๆ

5. งานบริการวิชาการ

เขียนบทความ สารคดี องค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ออกแบบ จัดทำระบบฐานข้อมูลและเว็บไซต์ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมเกษตรล้านนา ประวัติมหาวิทยาลัยบริการด้านงานวิชาการบริการบูรณาการภาษาศิลป์ ดนตรีไทย ดนตรีพื้นบ้าน กิจกรรมนักศึกษาด้านวิชาการแก่ชุมชนและสนับสนุนเผยแพร่การแสดงภาษาศิลป์ และเปลี่ยน วัฒนธรรมไทย และดนตรีสากลรวมถึงการแสดง

ภาพที่ 3 โครงสร้างศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจน ปี 2558

3. เป้าหมายความสำเร็จของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม

จากการศึกษาเป้าหมายความสำเร็จของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมคันพบให้นักศึกษารู้จักและสืบทอดศิลปวัฒนธรรมไทย สร้างความสำนึกรักความเป็นไทย เป็นการถ่ายทอดและปลูกฝังจิตสำนึกรักความเป็นไทยให้กับนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสอนในรายวิชานี้จะเน้นให้กับนักศึกษาในรายวิชาเรียนรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการทำงาน รวมทั้งสามารถนำไปใช้ในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ตลอดจนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต ดังนั้น ผู้เรียนต้องมีความตั้งใจในการเรียนรู้และฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ไม่ควรประมาท แต่ต้องมีความตระหนักรู้ว่า การศึกษาเป็นการลงทุนในตัวเอง ที่สำคัญคือต้องมีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการเรียนรู้ ไม่ควรหลีกเลี่ยงความยากลำบาก แต่ต้องหาวิธีการแก้ไขและปรับตัว ให้สามารถเข้าใจและนำไปใช้ได้จริงๆ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นหน่วยงานที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นมาได้ไม่นาน มีหน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งหมด 5 งานคือ 1. งานบริหารและธุรการ 2. งานอนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรม 3. งานศูนย์และนันทนาการ 4. งานพิพิธภัณฑ์การเกษตรและวัฒนธรรมไทย 5. งานบริการวิชาการ โดยมีพันธกิจกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ คือเป็นศูนย์รวม ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เผยแพร่ สืบสาน อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมด้านการเกษตร สนองโครงการพระราชดำริ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และก่อให้เกิดมูลค่าทางศิลปวัฒนธรรมที่สามารถพึ่งตนเองใน

อนาคต เป็นศูนย์รวมความรู้ วิธีชีวิตความเป็นอัตติกษณ์แม่โจ้ จากอดีตสู่ปัจจุบัน เป็นหน่วยงานส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกรักศีกษา บุคลากร ด้านกิริยาภรณ์พิธีการ พิธีกรรม สังคมคุณธรรม จริยธรรม ศิลปวัฒนธรรม ดนตรีและนันทนาการ สร้างเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมสู่องค์กร สถาบันทั้งภายในและต่างประเทศ ในด้านวิถีย์ศัทธิน เป็นศูนย์รวมแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นในระดับชาติ โดยมีเป้าหมายความสำเร็จของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมให้นักศึกษารู้จักและสืบทอดศิลปวัฒนธรรมไทย สร้างความสำนึกรักความเป็นไทย เป็นการถ่ายทอดและปลูกฝังจิตสำนึกรักศีกษาให้นักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รักษาศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของชาติ และรักสืบทอดความรู้สึกที่เป็นเจ้าของ มีความพร้อมทั้งกายและใจ ได้รู้จัก เรียนรู้และสามารถทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย สืบทอดต่อไปดำรงความเป็นไทย ปลูกฝังจิตใต้สำนึกรักศีกษา เป็นชนบทรุ่มนิยมประเพณีที่ควรรักษาไว้ และการสอดแทรกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมให้กับนักศึกษามีความรักศีลปะและวัฒนธรรมมองมากขึ้นและเป็นการบูรณาการให้นักศึกษาได้เรียนรู้ควบคู่กิจกรรม ทำให้วัฒนธรรมประเพณีของไทยยังคงอยู่ และเป็นการช่วยรักษาวัฒนธรรมอันงามรักษาวัฒนธรรมไทย เป็นการสืบทอดศิลปะและวัฒนธรรมไม่ให้สูญหาย

ตอนที่ 2 สภាពงงานด้านศิลปวัฒนธรรมของ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้

จากศึกษาสภาพงานด้านศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้มีนโยบายที่ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานร่วมมือจัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และสามารถบูรณาการเข้ากับกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อสามารถทำให้นักศึกษาและผู้รับการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมนำไปปรับใช้ได้จริงและมีการสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยทางวัฒนธรรม ในด้านของการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมนั้น ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมให้มากที่สุดและควรมีการปรับให้ทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมมากขึ้น และให้นักศึกษามีบทบาทในการพัฒนากิจกรรมมากขึ้น กิจกรรมควรมีประจำอย่างต่อเนื่อง รายละเอียดของ การสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรม

จากการศึกษาการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมพบว่าด้านบุคลากรมีเพียงพอต่องาน แต่หากมีเหตุจำเป็นที่โครงตนหนึ่งไม่สามารถมาปฏิบัติงานได้ก็จะเกิดผลกระทบต่องานทันที อาจทำให้งานมีประสิทธิภาพลดลงหรือทำให้ล่าช้าด้วยบุคลากรครมีการพัฒนาทักษะที่หลากหลาย ควรที่จะเรียนรู้งานด้านอื่นๆ ภายใต้หน่วยงานไว้บ้างเพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีการการสร้างชรัญและกำลังใจ

ในการพัฒนางาน เพราะว่าหากบุคลากรมีขวัญและกำลังใจดีแล้วก็จะทำงานที่ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจส่งผลถึงการใช้งบประมาณและเวลา การทำงานเป็นทีมจะทำให้หน่วยงานนั้นๆ สามารถพัฒนาประสิทธิภาพของงานได้ อีกทั้งยังช่วยให้องค์กรมีความเข้มแข็งการก่อตั้งหน่วยงานหรือแผนการรับคนเข้าทำงาน หรือการจัดการฝึกอบรม จะต้องเอื้อต่อการพัฒนาองค์กร ขณะเดียวกันก็ต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมขององค์กรด้วย บุคลากรในหน่วยงานนี้มีเพียงพอต่อภาระงาน ควรมีการพัฒนาด้านความเชี่ยวชาญงานแต่ละด้าน รูปแบบการบริหารจัดการจะต้องมีงบประมาณที่เพียงพอ หากงบประมาณไม่พอต่อการบริหารจัดการแล้ว การดำเนินกิจกรรมก็ไม่สามารถทำได้ ในด้านงบประมาณนั้นถือว่ามีเพียงพอต่อภาระงาน เนื่องจากในแต่ละปีงบประมาณจะมีการประชุมวางแผนเรื่องงบประมาณอยู่แล้ว ซึ่งหากมีการวางแผนการใช้งบประมาณที่มีประสิทธิภาพก็จะทำให้สามารถใช้ได้พอดีกับภาระงาน งบประมาณที่ได้รับทันต่อการทำงาน เนื่องจากทางมหาวิทยาลัยมีนโยบายสนับสนุนการทำงานด้านวัฒนธรรมอยู่แล้วบุคลากรและทรัพยากรที่มีอยู่ ถือว่าเพียงพอต่อภาระงาน ด้านวัสดุอุปกรณ์ใช้งานได้ดี มีความทันสมัย แต่สภาพการใช้งาน ย่อมมีความเสื่อมไปตามกาลเวลา ต้องมีการบำรุงรักษาอยู่เสมอ

2. กิจกรรมการส่งเสริมและนำบุรุษศิลปวัฒนธรรม

จากการศึกษา พบว่า ด้านกิจกรรมการส่งเสริมและนำบุรุษศิลปวัฒนธรรมที่จัดขึ้นมีความพอดีเพียง ต่อ กิจกรรมในแต่ละปีการศึกษา กิจกรรมการส่งเสริมและนำบุรุษศิลปวัฒนธรรมมีประโยชน์มากแก่บุคลากรและนักศึกษาและมหาวิทยาลัย เนื่องจากมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และในแต่ละกิจกรรมมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมนั้นได้รับความร่วมมือจากหลายหน่วยงานทั้งภายในออกและภายในมหาวิทยาลัย การจัดกิจกรรมส่วนมากจะได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายในมากกว่า หน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย ด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ควรมีการปรับให้เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มหาวิทยาลัยควรมีการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในมหาวิทยาลัยมากขึ้น เวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสมสมดี สามารถใช้เวลาว่างของนักศึกษาให้เป็นประโยชน์ ด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรมพอเพียง ต่อ การจัดกิจกรรม ด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม สถานที่ในการจัดกิจกรรมเหมาะสมในการจัดกิจกรรม แต่ควรสนับสนุนให้จัดภายนอกมหาวิทยาลัยมากยิ่งขึ้น เนื่องจากจะเป็นการเปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

3. การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม

จากการศึกษาด้านการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมพบว่า หน่วยงานมีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าในการจัดกิจกรรมเพื่อให้บุคลากร นักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และบุคลาภายนอกได้รับรู้ กิจกรรมสร้างสรรค์งาน ศิลปวัฒนธรรม อย่างทั่วถึง ทางหน่วยงานได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ใน การจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง ซึ่งส่วนมากจะได้รับความสนใจจากนักศึกษา เนื่องจากในมหาวิทยาลัยมี นักศึกษาที่มาจากการหลากหลายภูมิภาคซึ่งมีวัฒนธรรมในแต่ละภาคที่แตกต่างกัน ในด้านการนำเสนอ กิจกรรมทางวัฒนธรรมนั้นได้สอดแทรกความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าไปด้วย เพื่อเสริมความรู้ ให้กับผู้ที่สนใจเข้ามาร่วมงานและกิจกรรมต่างๆ มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอดแทรกในการ นำเสนอและจัดกิจกรรมและความมีการนำเสนอที่ทันสมัยมากขึ้นเพื่อดึงดูดความสนใจกลุ่มคนยุค ใหม่ ที่ชอบสิ่งทันสมัย ในกิจกรรมที่จัดมีการให้ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้ เช่น ภูมิปัญญาในการจัดสถาน ภูมิปัญญาการทำอาหาร การสนับสนุนการเผยแพร่สู่ระดับอาเซียนนั้นได้มี การเผยแพร่โดยการส่งนักศึกษาและบุคลากรส่วนหนึ่งออกไปเผยแพร่ที่ประเทศเพื่อนบ้านกลุ่ม อาเซียนเป็นประจำอย่างต่อเนื่องทุกปี มีการเปิดรับวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศ อาเซียนด้วย โดยการเปิดโอกาสให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนมีส่วนร่วมในการแสดงวัฒนธรรมในการจัด กิจกรรมต่างๆของมหาวิทยาลัยด้วย

4. การเสริมสร้างความรู้และทักษะในด้านศิลปวัฒนธรรม

จากการศึกษาในด้านการเสริมสร้างความรู้และทักษะในด้านศิลปวัฒนธรรม พบร้า ผู้บริหาร มีความรู้ความเข้าใจด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเห็นได้จากการสนับสนุนการทำกิจกรรม มีการระบุไว้ใน นโยบายของมหาวิทยาลัย อาจารย์ บุคลากร มีความรู้ความเข้าใจด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเห็นได้จากการ สนับสนุนในการทำกิจกรรม มีการให้ความช่วยเหลือ ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการจัดกิจกรรม นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจด้านศิลปวัฒนธรรม โดยการให้ความสนใจในการการจัดกิจกรรมเข้าร่วม กิจกรรม ด้านการเผยแพร่ถ่ายทอดให้บุคลาภายนอกได้รับรู้กิจกรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ในด้านศิลปวัฒนธรรมนั้น ได้เผยแพร่โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ และ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง และสื่อวิทยุอีกด้วย

ดังนั้น จึงสรุปสภาพงานด้านศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้ว่า ด้านการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมพบร้าด้านบุคลากรมีเพียงพอต่องานและบุคลกรรวมมี การพัฒนาทักษะที่หลากหลาย ควรที่จะเรียนรู้งานด้านอื่นๆ ภายใต้หน่วยงานประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้านงบประมาณที่ได้รับทันต่อการทำงาน เนื่องจากทางมหาวิทยาลัยมีนโยบายสนับสนุนการทำงาน ด้านวัฒนธรรมอยู่แล้วบุคลากรและทรัพยากรที่มีอยู่ ถือว่าเพียงพอต่อภาระงาน ด้านวัสดุอุปกรณ์ใช้งานได้ดี มีความทันสมัย แต่สภาพการใช้งาน ย่อมมีความเสื่อมไปตามกาลเวลา ต้องมีการบำรุงรักษา

อยู่เสมอ ในด้านกิจกรรมการส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่จัดขึ้นมีความพยายามเพียงต่อ กิจกรรมในแต่ละปีการศึกษา กิจกรรมการส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมีประโยชน์มากแก่บุคลากร และนักศึกษาและมหาวิทยาลัย เนื่องจากมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องในด้านการเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรม พบว่า หน่วยงานมีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าในการจัดกิจกรรมเพื่อให้บุคลากร นักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และบุคลาภายนอกได้รับรู้กิจกรรมสร้างสรรค์งาน ศิลปวัฒนธรรม อย่างทั่วถึง ในด้านการเสริมสร้างความรู้และทักษะในด้านศิลปวัฒนธรรมพบว่า ผู้บริหาร มีความรู้ ความเข้าใจด้านศิลปวัฒนธรรมโดยให้ความสนใจในการจัดกิจกรรมเข้าร่วมกิจกรรมด้าน ศิลปวัฒนธรรม

รูปภาพที่เกี่ยวข้องกับงานด้านศิลปวัฒนธรรม

ภาพที่ 4 กิจกรรมรถบรรทุกมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ภาพที่ 5 ภาพแสดงศิลปวัฒนธรรมด้านการฟ้อน

ภาพที่ 6 นักศึกษาที่ทำกิจกรรมของ
ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม

ภาพที่ 7 พิธีไหว้ครุฑางด้านศิลปวัฒนธรรม

ภาพที่ 8 กิจกรรมทำบุญกฐินประจำปี

ภาพที่ 9 โครงการกล่าวคำถวายอาลัย
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ภาพที่ 10 วงศ์นตรีลูกทุ่งแม่เจ้าแบบดั้งเดิม

ภาพที่ 11 โครงการสืบสารวัฒนธรรมภูมิปัญญา
ท้องถิ่น

ภาพที่ 12 กิจกรรมถวายอาลัย
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

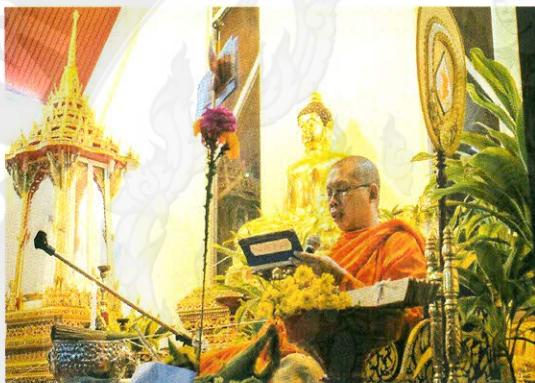
ภาพที่ 13 โครงการสอนตัดเย็บทำใบทอง

ภาพที่ 14 พิธีไหว้ครู

ภาพที่ 15 โครงการอบรมฯ

ภาพที่ 16 โครงการเทศมหาชาติ

ภาพที่ 17 วงดนตรีไทย

ภาพที่ 18 โครงการไทยประกันชีวิต

ภาพที่ 19 กิจกรรมประจำเดือน

ภาพที่ 20 กิจกรรมสอนเขียนตัวหนังสือล้านนา

ภาพที่ 21 โครงการไถชีวิตโค-กระบือ

**ตอนที่ 3 แนวทางในการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรม
ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ที่มีประสิทธิภาพ**

จากการศึกษา พบร่วมกับศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ดังนี้

1. ควรมีแนวทางในการพัฒนาด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม โดยส่งเสริมการดำเนินการศิลปวัฒนธรรมด้านการเกษตรรวมทั้งวัฒนธรรมท้องถิ่นตลอดจนการรักษาระบบนิเวศของทรัพยากรธรรมชาติ และพันธุ์สัตว์ป่าอย่างชัดเจนที่ว่า สร้างและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เชิงบูรณาการด้านการเกษตร เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ค้นคว้า และรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ ที่เป็นศาสตร์ผสมผสานสอดคล้องกับวัฒนธรรมพื้นที่ส่งเสริมการดำเนินการศิลปวัฒนธรรมด้านการเกษตรรวมทั้งวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนการรักษาระบบนิเวศของทรัพยากรธรรมชาติ

2. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ควรเป็นศูนย์รวมศึกษาค้นคว้าวิจัยเผยแพร่องค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมด้านการเกษตรสนองโครงการพระราชดำริอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่นและก่อให้เกิดมูลค่าทางศิลปวัฒนธรรมที่สามารถพึ่งตนเองในอนาคต และ เป็นศูนย์รวบรวมความรู้วิชีวิตความเป็นอัตลักษณ์แม่โจ้จากอดีตสู่ปัจจุบัน

3. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ควรเป็นหน่วยงานส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกรักการศึกษา ให้กับนักศึกษาบุคลากร ด้านกิริยามารยาท พิธีการ พิธีกรรม สังคม คุณธรรม จริยธรรม ศิลปวัฒนธรรมดั้นเดิมและนักศึกษา และสร้างเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมสู่องค์กรสถาบัน ทั้งภายในและต่างประเทศตามวัตถุประสงค์ที่มุ่งส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

4. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ควรเป็นแหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้สู่นักศึกษา เยาวชนและผู้ที่สนใจทั่วไป ให้บริการด้านวิชาการส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ด้านกิจกรรมด้านทำนุ

บำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านดนตรีไทย ดนตรีพื้นเมือง และนาฏศิลป์ด้านพิธีกรรมทางศาสนา ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตรวมถึงการอบรมการสอนเรื่องกิริยาการยาทของไทย สร้างเสริมศิลปะ คุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระบบวิถีชีวิตไทยที่ดีงาม ใช้กระบวนการเรียนรู้ทางศาสนาศิลปะและวัฒนธรรม ให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนไทยให้ถึงพร้อมด้วยภูมิรู้และภูมิธรรม ทั้งที่เป็นการเรียนรู้ในระบบและนอกระบบ ให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้คนไทยสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่าง平安ฉันท์เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน อย่างกลมกลืนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นแหล่งร่วบรวมศิลปวัฒนธรรม เกี่ยวกับอุปกรณ์ของใช้ชีวิตพื้นบ้านในอดีตเครื่องมือเครื่องใช้วัฒนาการทางการเกษตรและ เป็นสถานที่ดำเนินกิจกรรมในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมและส่งเสริมให้แพร่หลายไปสู่สังคมเป็นแหล่งที่รองรับการดูงานของชุมชนและท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสามารถขยายตัวไปสู่สังคมระดับโลกได้

5. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ความมีกิจกรรมอนุรักษ์ส่งเสริมพัฒนา และ
เกิดการบูรณาการด้านศิลปวัฒนธรรมเพื่อเผยแพร่และก่อให้เกิดรายได้เป็นการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน
เลี้ยงตนเองได้ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดเชียงใหม่ภายใต้ อัตลักษณ์ความเป็นเมืองโจ้
และการส่งเสริมและสนับสนุนเผยแพร่ด้านศิลปวัฒนธรรมเกิดประโยชน์และสร้างคุณค่าต่อชุมชน
อย่างมาก เพราะวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งในความเป็นชาติ ชาติใดที่ไร้เสียงชีวิตวัฒนธรรมอันเป็น
ของตนเองแล้ว ชาตินั้นจะคงความเป็นชาติอยู่ไม่ได้ ชาติที่ไร้วัฒนธรรม แม้จะเป็นผู้พิชิตในการ
สัมภราณ แต่ในที่สุดก็จะเป็นผู้ถูกพิชิตในด้านวัฒนธรรม ซึ่งนับว่าเป็นการถูกพิชิตอย่างร้ายกาบและ
สิ้นเชิง ทั้งนี้เพราะผู้ที่ถูกพิชิตในทางวัฒนธรรมนั้นจะไม่รู้ตัวเลยว่าตนได้ถูกพิชิตวัฒนธรรมมี
ความสำคัญดังนี้ วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ซึ่งแสดงให้เห็นความแตกต่างของบุคคล กลุ่มคน หรือชุมชนเป็นสิ่ง
ที่ทำให้เห็นว่าตนมีความแตกต่างจากสัตว์ ช่วยให้เราเข้าใจสิ่งต่างๆ ที่เรามองเห็น การแปรความหมาย
ของสิ่งที่เรามองเห็นนั้นขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของกลุ่มชน ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้และถ่ายทอดวัฒนธรรม
 เช่น ชาวะเกะชา้มวมองเห็นดวงทรรศว่ามีหลุมกำลังท่อผ้า ชาวออสเตรเลียเห็นเป็นตาแมวใหญ่กำลัง
มองหาเหยื่อ ชาวยาวยมองเห็นเหมือนรูปกระต่ายวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดปัจจัย 4 เช่น เครื่องนุ่งห่ม
อาหาร ที่อยู่อาศัย การรักษาโรควัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดการแสดงความรู้สึกทางอารมณ์ และการ
ควบคุมอารมณ์ เช่น ผู้ชายไทยจะไม่ปล่อยให้น้ำตาไหลต่อหน้าสาธารณะจนเมื่อเสียใจเป็นตัวกำหนด
การกระทำการอย่าง ในชุมชนว่าเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งการกระทำการอย่างในสังคมหนึ่งเป็นที่ยอมรับ
ว่าเหมาะสมแต่ไม่ใช่ในที่ยอมรับในอีกสังคมหนึ่ง

6. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านทันบารุงศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม กับการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมนักศึกษามีประโยชน์ในด้านของการทำให้นักศึกษามีทักษะชีวิตเพิ่มขึ้น ใส่ใจในวัฒนธรรมซึ่งเป็นรากเหง้าเป็นสิ่งสำคัญของคนในสังคม กิจกรรมในด้านวัฒนธรรมช่วยให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

เป็นไปในทางที่สร้างสรรค์ สร้างความสัมพันธ์ในองค์กรนักศึกษาเพื่อนักศึกษาได้ใช้เวลาร่วมกันมากขึ้น ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และการเสริมสร้างความรู้และทักษะในด้านศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสามารถนำมาร่วมกับภาระการงานบริการวิชาการแก่สังคม กับการเรียนการสอนและการวิจัยได้ในระดับหนึ่ง เช่นการเข้าร่วมแสดงทางวัฒนธรรมกับชุมชน การบริการสถานที่ในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมการส่งเสริมวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม เป็นประโยชน์ทางการศึกษา แต่ในด้านของงานวิจัยในเรื่องของวัฒนธรรมนั้นยังมีน้อยอยู่

ดังนั้น จึงสรุปแนวทางการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัย เมโมฯได้ว่า อาจารย์และบุคลากรของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเมโมฯ มีความรู้ความสามารถ ในด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งสังเกตได้จากการจัดงานทางวัฒนธรรม ทางศูนย์ศิลปฯไม่ต้องใช้บุคลากรนอก เพราะบุคลากรในศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมีความสามารถจัดได้ อาจารย์และบุคลากรของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเมโมฯ มีความพร้อมที่จะช่วยแก้ไขปัญหาและให้คำปรึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่สนใจได้ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเมโมฯมีพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่เอื้อและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมต่อการจัดกิจกรรม และมีการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากมีนโยบายในการสนับสนุนกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเมโมฯ จัดการมีการปรับปรุงในด้านของกิจกรรม ควรมีกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยของผู้เข้าร่วมงาน การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมควรเป็นกิจกรรมที่ใช้สื่อทันสมัยขึ้น ให้ทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และมีการนำเสนอที่ทันสมัย

การแสดงทางวัฒนธรรมมีการใส่ความทันสมัยลงไว้ การประชาสัมพันธ์ ควรมี การประชาสัมพันธ์กิจกรรมหลายๆ ช่องทาง เช่นสื่อโซเชียลเพรษคนยุคใหม่ใช้สื่อเหล่านี้เป็นอย่างมาก ควรมีการสนับสนุนให้หน่วยงานภายนอกเข้ามาร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเมโมฯ จัดการมีการปรับปรุงในด้านของการสนับสนุนให้นักศึกษามาร่วมจัดกิจกรรม มากกว่า การเข้ามาร่วมงานเฉยๆ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ วัดถุประสังค์เพื่อศึกษาสภาพงานด้านบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมของ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่มีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย อาจารย์ บุคลากรที่ ปฏิบัติงานด้านศิลปวัฒนธรรม และนักศึกษาที่ทำการสำรวจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมจำนวน 27 คน

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้

จากการศึกษาพบว่าศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้เป็นศูนย์รวบรวมศึกษา ค้นคว้า วิจัย เผยแพร่ สืบสาน อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมด้านการเกษตร สนองโครงการพระราชดำริ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และก่อให้เกิดมูลค่าทางศิลปวัฒนธรรม ที่สามารถพึ่งตนเองในอนาคต เป็นศูนย์รวบรวม ความรู้ วิถีชีวิตความเป็นอัตลักษณ์แม่โจ้ จากอดีตสู่ปัจจุบันเป็นหน่วยงานส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกที่ดีให้กับนักศึกษา บุคลากร ด้านกิริยาภยานพิธีการ พิธีกรรม สังคม คุณธรรม จริยธรรม ศิลปวัฒนธรรม ดนตรีและ นันทนาการ สร้างเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยน วัฒนธรรมสู่องค์กร สถาบันทั้งภายในและต่างประเทศ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนการกิจกรรมของมหาวิทยาลัย จึงได้กำหนดนโยบายด้านการบริหารจัดการ การให้บริการ และการพัฒนาศิลปวัฒนธรรม เพื่อตอบสนองและสอดคล้องกับภารกิจของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นหน่วยงานที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นมาได้ไม่นาน มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ทั้งหมด 5 งานคือ 1) งานบริหารและธุรการ 2) งานอนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรม 3) งานดนตรีและนันทนาการ 4) งานพิพิธภัณฑ์การเกษตรและวัฒนธรรมไทย 5) งานบริการวิชาการ โดยมีพันธกิจกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ คือ เป็นศูนย์รวบรวม ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เผยแพร่ สืบสาน อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมด้านการเกษตร สนองโครงการพระราชดำริ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และก่อให้เกิดมูลค่าทางศิลปวัฒนธรรมที่สามารถพึ่งตนเองในอนาคต เป็นศูนย์รวบรวม ความรู้ วิถีชีวิตความเป็นอัตลักษณ์แม่โจ้ จากอดีตสู่ปัจจุบัน เป็นหน่วยงานส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกที่ดีให้กับนักศึกษา บุคลากร ด้านกิริยาภยานพิธีการ พิธีกรรม สังคม คุณธรรม จริยธรรม

ศิลปวัฒนธรรม ดันตรีและ นันทนาการ สร้างเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมสู่องค์กร สถาบัน ทั้งภายในและต่างประเทศ ในด้านวิสัยทัศน์ เป็นศูนย์รวมแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นในระดับชาติ โดยมีเป้าหมายความสำเร็จของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมให้นักศึกษาซึ่งก็ แสดงถึงศักดิ์ศรีของประเทศไทย สร้างความสำนึกรักความเป็นไทย เป็นการถ่ายทอดและปลูกฝัง จิตสำนึกลูกศิริให้กับนักศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง รักษาศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของชาติ และรักสืบทอด มีความรู้สึกที่เป็นเจ้าของ มีความพร้อมทั้งกายและใจ ได้รู้จัก เรียนรู้และสามารถทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมไทย สืบทอดต่อไปด้วยความเป็นไทย ปลูกฝังจิตใต้สำนึกที่พึงปฏิบัติ เป็น ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ควรรักษาไว้ และการสอนแทรกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมให้กับ นักศึกษามีความรักศิลปะและวัฒนธรรมต่างๆมากขึ้นและเป็นการ บูรณาการให้นักศึกษาได้เรียนรู้ ควบคู่กิจกรรม ทำให้วัฒนธรรมประเพณีของไทยยังคงอยู่ และเป็นการช่วยรักษาวัฒนธรรมอันงาม รักษาวัฒนธรรมไทย เป็นการสืบทอดศิลปะและวัฒนธรรมไม่ให้สูญหาย

2. สภาพงานด้านบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมของ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้

จากการศึกษา พบว่า สภาพงานด้านบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมด้านบุคลากรงานบริหาร งานส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม งานดันตรีและนันทนาการและงานพิพิธภัณฑ์การเกษตรและ วัฒนธรรมไทย โดยรวมบุคลากรมีเพียงพอต่องาน การทำงานในหน่วยงานมีการประสานความสัมพันธ์ กัน มีความสามัคคีในการทำงานบุคลากรมีความสามารถเฉพาะด้านและมีประสบการณ์ในการทำงาน มีการจัดอบรมและพัฒนาบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ ในด้านการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมด้าน งบประมาณของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมในแต่ละหน่วยงานโดยรวมการจัดสรรงบประมาณมีเพียงพอต่อ งานหากแต่ต้องมีการวางแผนที่รัดกุมจึงจะสามารถใช้งบประมาณได้อย่างพอดี และการจัดสรรงบประมาณนั้นมีความยุติธรรมเหมาะสมกับงาน ในด้านการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมด้านวัสดุ อุปกรณ์และสถานที่ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมในแต่ละหน่วยงาน โดยรวมอุปกรณ์มีความทันสมัย เพียงพอต่องาน หากแต่มีความเสื่อมตามอายุการใช้งาน ตั้งนั้นจึงมีสภาพชำรุดบ้าง สถานที่ใน การทำงานมีความเป็นสัดส่วนสะอาดเรียบร้อย สภาพบรรยายกาศในการทำงานเป็นแบบการทำงาน เป็นทีม แต่บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญมีน้อยจึงทำให้งานล่าช้าบ้าง แต่เสร็จตามกำหนด และ การบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรม ด้านการจัดการศูนย์ศิลปวัฒนธรรม โดยรวมการมีส่วนในการจัด กิจกรรมของแต่ละหน่วยงาน มีความร่วมมือกันดีมีการประสานงาน ทำงานเป็นทีม และมีทีบูรณาการที่ สามารถช่วยแก้ปัญหาและเสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมได้ ในด้านกิจกรรมส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมนั้นกิจกรรมที่ทำมีความเพียงพอและมีประโยชน์มาก แต่ในด้านของการมีส่วน ร่วมของทุกหน่วยงานยังประสานงานกันได้ไม่ดีนัก การเรียนรู้และการทำกิจกรรมยังแบ่งเวลาได้ไม่ดี ในวันที่งดเรียนเพื่อทำกิจกรรมแต่ก็ยังมีการเรียนการสอนอยู่ สถานที่ทำกิจกรรมนั้นเหมาะสมแล้วแต่

งบประมาณมีไม่พอ ในด้านการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม การประชาสัมพันธ์ยังไม่ได้เท่าที่ควรควรเพิ่มทักษะชีวิตเข้าไปในกิจกรรมด้วย อีกทั้ง มหาวิทยาลัยยังให้การสนับสนุนไม่เพียงพอกับกิจกรรม ควร มีการส่งเสริมให้มีการประกวดในระดับนานาชาติและเผยแพร่ในสังคมออนไลน์” ศิลปวัฒนธรรม มีการบริหารศูนย์ศิลปวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบระเบียบ และการส่งเสริมสนับสนุนเผยแพร่วัฒนธรรม นั้นเกิดประโยชน์ต่อชุมชนมาก เพราะทำให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมอันดี งาม และมีประโยชน์ต่อ กิจกรรมนักศึกษาในรูปแบบการบูรณาการการเรียนรู้เข้ากับกิจกรรมสืบสาน วัฒนธรรม ในด้านของการบูรณาการงานวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการ ในด้าน การส่งเสริมความรู้และทักษะในด้านศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากนโยบายด้านวัฒนธรรม แต่ยังขาด การถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมสู่สังคมอย่างแท้จริง ยังไม่มีการบูรณาการด้านวัฒนธรรมกับการสอน การส่งเสริมในด้านการวิจัยมีน้อยมาก ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ยังขาดงานวิจัย ทางด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งมีความคิดว่าศูนย์ศิลปวัฒนธรรมควรปรับปรุงดังนี้ ด้านการพัฒนางานเดิม ให้มีความสร้างสรรค์ พัฒนางานใหม่ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม และมีที่ปรึกษา ผู้มีความเชี่ยวชาญใน แขนงต่างๆเข้ามาเป็นที่ปรึกษาในศูนย์ฯ เช่นศิลปินแห่งชาติ นักวิชาการวิจัยทางด้านวัฒนธรรม ควร มี แผนการพัฒนาศูนย์ฯอย่างมีระบบ และมีงบประมาณที่เพียงพอต่อการสร้างงาน

3. แนวทางการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรม ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้

จากการศึกษาได้พบแนวทางการบริหารจัดการ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ดังนี้ โดยส่งเสริมการดำเนินศิลปวัฒนธรรมด้านการเกษตรรวมทั้งวัฒนธรรมท้องถิ่นตลอดจนการรักษาระบบนิเวศของทรัพยากรธรรมชาติ และพัฒนากิจอย่างชัดเจนที่ว่า สร้างและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เชิงบูรณา การด้านการเกษตร เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ค้นคว้า และรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตร สมัยใหม่ ที่เป็นศาสตร์ผสมผสานสอดคล้องกับวัฒนธรรมพื้นที่ส่งเสริมการดำเนินศิลปวัฒนธรรม ด้านการเกษตร รวมทั้งวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนการรักษาระบบนิเวศของทรัพยากรธรรมชาติ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ควรเป็นศูนย์รวมศึกษาค้นคว้าวิจัยเผยแพร่สืบสานอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมด้านการเกษตรสนองโครงการพระราชดำริอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และก่อให้เกิดมูลค่าทางศิลปวัฒนธรรมที่สามารถพึงพอใจในอนาคต และ เป็นศูนย์รวมความรู้วิถี ชีวิตความเป็นอัตลักษณ์แม่โจ้ จากอดีตสู่ปัจจุบัน กิจกรรมการส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่นโครงการแห่เทียนเข้าพรรษา โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โครงการเข้าร่วมประเพณี เป็นเชียงใหม่ กิจกรรมเผยแพร่ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ดูนตรี โครงการถนนสายวัฒนธรรม กิจกรรมฝึกซ้อมความชำนาญด้านดนตรีและนาฏศิลป์ให้กับศึกษาและ ผู้สนใจ ซึ่งกิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นนั้นมีความเหมาะสมและเพียงพอแล้ว ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อบุคคล ภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย การจัดกิจกรรมต่างๆเกิดขึ้นจากความร่วมมือของทุกหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้มีความหมายสมสิ่งควรปรับปรุงในการจัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม นั้นควรที่จะมีการปรับปรุงในด้านของการนำเสนอและการนำเสนอไปประยุกต์ให้ให้เหมาะสมแก่บริบทสังคมในปัจจุบัน และครัวมีการการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เชิงบูรณาการด้านการเกษตร เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ค้นคว้า และรวมของคุณภาพด้านเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ การเสริมสร้างความรู้ และทักษะในด้านศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมในการนำเสนอในลักษณะบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมควรเป็นกิจกรรมที่ใช้สื่อทันสมัยขึ้น ให้ทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และมีการนำเสนอที่ทันสมัย การประชาสัมพันธ์ ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมหลายช่องทาง เน้นสื่อโซเชียลเพื่อคนยุคใหม่ใช้สื่อเหล่านี้เป็นอย่างมาก แนวทางการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการในด้านของการวางแผนโดยยابยานสนับสนุนและการบริหารหน่วยงานศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในด้านบุคลากร ทำงานนั้นมีเพียงพอ แต่ยังคงต้องมีการพัฒนาความสามารถเฉพาะด้านอยู่เรื่อยๆ เนื่องจากต้องปรับปรุงการทำงานให้ทันกับเทคโนโลยีและการนำเสนอต้องให้เหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป อีกทั้งควรมีการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในองค์กรให้ระหบนกลึงความสำคัญของการทำงานเป็นทีม ในด้านงบประมาณของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมนั้นงบประมาณมีเพียงพอต่องาน มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม ด้านวัสดุอุปกรณ์มีเพียงพอต่องาน มีการจัดเก็บเป็นสัดส่วน ด้านการทำงานมีการทำงานเป็นทีม มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการทำงานและมีที่ปรึกษาสามารถช่วยแก้ปัญหาได้

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมของ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1. สภาพงานด้านบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมของ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้

จากการศึกษาสภาพงานด้านศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้ว่า ด้านการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมพบว่าด้านบุคลากรมีเพียงพอต่องานและบุคลากรครรภ้มี การพัฒนาทักษะที่หลากหลาย ควรที่จะเรียนรู้งานด้านอื่นๆ ภายในหน่วยงานประสิทธิภาพมาก สภาพการบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมของ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ นั้น การบริหารงานในด้านของบุคลากร บุคลากรยังขาดความเชี่ยวชาญและการประสานงานที่ดีถึงแม้จะมี

การทำงาน เป็นทีมแต่ความสัมพันธ์ในองค์กรยังมีน้อยอยู่ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พยอม วงศ์สารศรี (2537: 5, 10 - 11) ที่ว่ามนุษย์เป็นทรัพย์สินที่มีค่าอย่างขององค์การที่สามารถสร้างคุณภาพให้แก่องค์การอย่างมหาศาล ในอดีตมุ่งมองที่ผู้บริหารมองมนุษย์ที่ปฏิบัติในองค์การ เป็นเพียงสิ่งของวัสดุ หรือเครื่องจักรที่ช่วยให้งานในองค์การประสบผลสำเร็จ แต่สำหรับมุ่งมองในปัจจุบันนั้นมนุษย์ที่ปฏิบัติงานในองค์การนั้นมีคุณค่าที่องค์การต้องห่วงรักษาให้มีสุขภาพกายและจิตที่ดี โดยผู้บริหารยุคใหม่เชื่อว่าบุคคลในองค์การล้วนมีความรู้ ความสามารถ และศักยภาพที่องค์การจะต้องค้นหาเพื่อนำมาสร้างประโยชน์แก่องค์การ ล้วnmีความรู้ ความสามารถ และศักยภาพที่องค์การจะต้องค้นหาเพื่อนำมาสร้างประโยชน์องค์การนอกจากนี้ยังยอมรับว่า การทำงานในองค์การจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในการทำงาน มีความสุขในการทำงานชีวิตอยู่ในองค์การ และได้รับการยอมรับจากผู้บริหารและเพื่อนสมาชิก

2. แนวทางการการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรม ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้

จากการศึกษาถึง แนวทางการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการทำงาน อีกทั้งต้องมีกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด กิจกรรมนักศึกษาภัณฑ์นักศึกษา เป็นกระบวนการทางการศึกษาอย่างหนึ่ง ที่ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) ซึ่งกระบวนการนี้ทำให้นักศึกษามีประสบการณ์ และสามารถลงมือปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จได้ กิจกรรมนักศึกษาเพื่อพัฒนาตัวนิสิตนักศึกษาเองเป็นการส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมและรักษาไว้ซึ่งค่านิยม ในตัวนิสิตนักศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ กิจการนักศึกษามีหน้าที่ในการสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาได้ทำความรู้ ทางวิชาการ และบริการไปสร้างสรรค์ และพัฒนาสังคม ให้เกิดความเจริญก้าวหน้า ทั้งในด้านถาวรวัตถุและด้านการดำเนินชีวิตของประชาชนและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนิสิตนักศึกษา ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งต้องให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้ และมีประสบการณ์ตรงในด้านสภาพความเป็นจริงของสังคม อันจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม มีจิตสำนึกรักการงาน และตระหนักรถึงความรับผิดชอบที่พึงมีต่อสังคม เสริมสร้าง ค่านิยมด้านความร่วมมือสามัคคี ความรับผิดชอบ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ฝึกการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี รู้จักการวางแผนกำหนดวิธีการ และขั้นตอนของการทำงานเป็นหมู่คณะ ส่งเสริมพัฒนามัยและ พัฒนาบุคลิกภาพและที่สำคัญคือ การพัฒนาความสามารถของนักศึกษาที่ได้นำความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ พร้อมที่จะประกอบวิชีพและดำเนินชีวิตในสังคม และไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมต่อไป ประเภทของ

กิจกรรมนักศึกษานั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ กิจกรรมส่งเสริมการบริการและวิชาการ, กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและบุคลิกภาพ, กิจกรรมส่งเสริมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม, กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ กีฬา และอื่นๆ ซึ่งแต่ละประเภท กิจกรรมนั้น ช่วยส่งเสริมและปลูกฝังทักษะในด้านต่างๆ ให้แก่นักศึกษาได้ ดังรายละเอียดที่จะกล่าวต่อไป และ มีแนวทางการพัฒนาศูนย์ศิลปวัฒนธรรมคือ มีกิจกรรมการเข้าร่วมแสดงวัฒนธรรมกับชุมชน และมี การทำวิจัยด้านวัฒนธรรมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดวัฒนธรรมที่ว่า “หนทางทั้งหมดแห่งการดำเนิน ชีวิต” ซึ่งรวมถึงกฎติกาแห่งกิริยาบรรยาย การแต่งกาย ศาสนา พิธีกรรม ปทัศสถานแห่งพุทธิกรรม เช่น กฎหมายและศีลธรรม ระบบของความเชื่อร่วมทั้งศิลปะ เช่น ศิลปกรรมการทำอาหาร การนิยามที่ หลากหลายนี้สะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างของทฤษฎีที่จะทำให้เกิดความเข้าใจ หรือทำให้เกิด เกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินกิจกรรมของมนุษย์ โดยในปี พ.ศ. 2414 เอ็ดเวิร์ด เบอร์เนต ไทเลอร์ ได้ พรรณนาถึงวัฒนธรรมในมุมมองด้านมนุษยวิทยาสังคม ไว้ว่า “วัฒนธรรม หรือ อารยธรรม หากมอง ในเชิงชาติพันธุ์วรรณนาอย่างกว้างๆ ก็คือ ความทับซ้อนกันระหว่างความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ ศีลธรรม กฎหมาย ประเพณีและสมรรถนะอื่นที่มนุษย์ต้องการแสดง forth เพื่อการเป็นสมาชิกของสังคม

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษา เรื่องการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัย แม่โจ้ มีการค้นพบข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรม และแนวทาง การบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะ และความคิดเห็นดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการบริหาร

1.1 สภาพการบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมของ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ บุคลากรมีเพียงพอต่องาน และมีความเชี่ยวชาญในด้านนั้นๆ และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือความสามัคคี ของคนในองค์กรจะต้องมีวัฒนธรรมองค์กรที่ช่วยเหลือกัน ทำงานเป็นทีม

1.2 การบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่มี ประสิทธิภาพ นั้นควรมีการพัฒนากิจกรรมที่นำเสนอให้มีความน่าสนใจ เช้ากับบุคลสมัยทันต่อ เหตุการณ์และเหมาะสมกับวัยของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมบุคลากรในหน่วยงานทำงานโดยมุ่งผลลัพธ์เป็น ที่ตั้ง ให้ความสำคัญกับความสำเร็จของงาน รู้จักพนักงาน เป้าหมายขององค์การและหน่วยงานเป็น อย่างดี รวมทั้งขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง คำนึงถึงความสะท้อน รวดเร็ว และ ความประทัยในการทำงานและการให้บริการ รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สร้างนวัตกรรมสินค้าและ

บริการ รวมถึงวิธีการทำงานใหม่ๆ ไม่ต้องยึดกับระบบที่มีอยู่ วิธีการเดิมๆ สนใจเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อย่างไม่หยุดนิ่ง พัฒนาศักยภาพตนเองในด้านการใช้ปัญญาและการใช้เครื่องมือ ตลอดจนเทคโนโลยีใหม่ๆ ให้ความสำคัญต่อประชาชนในฐานะลูกค้ามากกว่าความต้องการของผู้บริหาร ให้บริการอย่างเสมอภาค และด้วยความเต็มใจ แสดงความเป็นมิตร มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันยอมรับความสามารถของผู้อื่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี เคราะห์สิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น รับฟังความคิดเห็น ยอมรับความแตกต่าง ใช้ทำงานแบบให้มีส่วนร่วม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ครุศาสตร์ภาษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องกับศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ แยกเป็นกลุ่มเพื่อที่จะสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้รับบริการได้อย่างทั่วถึง

2.2 ครุศาสตร์การจัดการวัฒนธรรมของหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ซัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- จันทร์ ทันดร. 2543. การพัฒนาระบบงานธุรการของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุ่มพล หนุมพานิช. 2538. เอกสารการสอนชุดวิชามนุษย์กับสังคม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เพ็ญพร ประดี. 2546. การพัฒนาฐานข้อมูลสำหรับระบบงานธุรการ งานบุคลากร งานพัสดุ ครุภัณฑ์ สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พนมกร สมฤทธิ์. 2546. แนวทางการดำเนินงานโครงการลานกีฬาอเนกประสงค์ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พยอม วงศ์สารศรี. 2537. องค์การและการจัดการ. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- พิชัย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. 2552. องค์การและการบริหารจัดการ. นนทบุรี: จังค์ บีyonด์ บุ๊คส์.
- มนูญ สายสื้นพคุณ. 2547. การบริหารโครงการลานกีฬาต้านยาเสพติดของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท.
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- วิเชียร วิทยอุดม. 2550. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: ธนาซัพการพิมพ์.
- สำเนา ใจศิลป์. 2539. มิติใหม่ของกองกิจการนักศึกษา 1: พื้นฐานและบริการนักศึกษา.
พิมพครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ และ สมศักดิ์ วนิชยาภรณ์. 2545. ทฤษฎีองค์การฉบับมาตรฐาน. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- อรอนภา ทัศนยนา. 2552. แนวทางการกำหนดรูปแบบศูนย์กีฬามหาวิทยาลัยมหาดเล.
- วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยมหาดเล.

มหาวิทยาลัยแม่โจ้
MAEJO UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

MAEJO UNIVERSITY

ภาพผนวกที่ 1 สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

ภาพนวนกที 2 สภาพงานด้านศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้

แบบสัมภาษณ์

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดบริการจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้ทราบถึงสภาพงานด้านศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้และทำให้ทราบถึงแนวทางการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรม ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ตามเหตุการณ์ตามสภาพจริง ข้อมูลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และทำให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ด้านการบริการสาธารณะที่จะส่งผลการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

1. ชื่อ-นามสกุล..... อายุ..... ปี
2. ระดับการศึกษา.....
3. ประสบการในการทำงาน..... ปี
4. ประเภทบุคลากร.....

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับ สภาพงานด้านศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้

1. การบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรม

- 1.1 บุคลากรงานบริหารธุรการ, งานส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม, งานดนตรีและนันทนาการและงานพิพิธภัณฑ์การเกษตรและวัฒนธรรมไทย
 - บุคลากรมีความพอดี

- บุคลากรมีความสามารถเฉพาะด้านมีประสบการในการทำงาน

- มีการพัฒนาบุคลากรในด้านใด

- มีการทำงานเป็นทีมมีความสามัคคีในการทำงาน

1.2 ด้านงบประมาณของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมและในแต่ละหน่วยงาน

- การจัดสรรงบประมาณมีความพอเพียงหรือไม่

ได้รับงบประมาณทันต่องานหรือไม่

การจัดสรรงบประมาณมีความยุติธรรม เหมาะสมต่องานหรือไม่

1.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมและในแต่ละหน่วยงาน

- วัสดุอุปกรณ์มีความพอเพียงต่องานหรือไม่

- วัสดุอุปกรณ์มีความทันสมัยหรือไม่ มีสภาพการใช้งานดีหรือไม่

- สถานที่ในการทำงานเป็นอย่างไรมีความสะอาดเรียบร้อยหรือไม่

- สภาพบรรยายกาศในการทำงานเป็นอย่างไร

1.4 ด้านการจัดการศูนย์ศิลปวัฒนธรรม

- การมีส่วนร่วมในแต่ละหน่วยงาน

- การทำงานเป็นทีม มีการประสานงานในการทำงานของแต่ละหน่วยงาน

- มีที่ปรึกษาในการทำงานของแต่ละหน่วยงาน

2. กิจกรรมการส่งเสริมและนำบารุงศิลปวัฒนธรรม

กิจกรรมการส่งเสริมและนำบารุงศิลปวัฒนธรรม เช่นโครงการแห่เทียนเข้าพรรษา โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โครงการเข้าร่วมประเพณีปีเปี๊ง เชียงใหม่ เพยแพร่ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ดนตรี โครงการถนนสายวัฒนธรรม กิจกรรมฝึกซ้อมความชำนาญด้านดนตรีและนาฏศิลป์ให้นักศึกษาและผู้สนใจ

2.1 กิจกรรมการส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่จัดขึ้นมีความพอเพียงหรือไม่

2.2 กิจกรรมการส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมีประโยชน์มากน้อยเพียงใดแก่บุคลากรและนักศึกษาและมหาวิทยาลัย

2.1 ในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานเป็นอย่างไร

2.2 เวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสมสมหรือไม่

2.3 งบประมาณในการจัดกิจกรรมพอเพียงหรือไม่

2.4 สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมเหมาะสมสมหรือไม่

3. การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม

3.1 การทำให้บุคลากร นักศึกษาของมหาวิทยาลัย เมโล้ และบุคลาภายนอกได้รับรู้กิจกรรมสร้างสรรค์งาน ศิลปวัฒนธรรมเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3.2 การเพิ่มพูนปัญญาเพื่อประยุกต์ใช้ในสังคมเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3.3 การส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดประโยชน์ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเมโล้ เป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3.4 เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในระดับอาเซียนทำได้อย่างไร

4. การเสริมสร้างความรู้และทักษะในด้านศิลปวัฒนธรรม

4.1 ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจด้านศิลปวัฒนรมมากน้อยเพียงใด

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4.2 การสร้างองค์ความรู้และทักษะแก่บุคลากรและนักศึกษา มหาวิทยาลัยเมโล้ เป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4.3 การถ่ายทอดให้บุคลากรภายนอกได้รับรู้ในด้านศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นอย่างไร

ตอน 2 แนวทางการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้

1. ท่านคิดว่านโยบาย ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้จะมีแนวทางในการพัฒนาด้านการส่งเสริม
ศิลปวัฒนธรรมหรือไม่ เพราะเหตุใด

2. การบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้เป็นอย่างไร

3. ท่านคิดว่าการส่งเสริมและสนับสนุนเผยแพร่ด้านศิลปวัฒนธรรมเกิดประโยชน์และสร้าง
คุณค่าต่อชุมชนมากน้อยแค่ไหน เพราะเหตุผลใด

4. กิจกรรมส่งเสริมด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม กับการจัดการ
เรียนการสอน และกิจกรรมนักศึกษามีประโยชน์อย่างไร เพราะเหตุใด

5. ท่านคิดว่าการเสริมสร้างความรู้ และทักษะในด้านศิลปวัฒนธรรมของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมได้รับความสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัยมากน้อยเพียงใด

6. ท่านคิดว่าอาจารย์และบุคลากรของศูนย์ศิลปะนวนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีความรู้ ความสามารถในด้านศิลปะนวนธรรมและ พร้อมที่จะแก้ไขปัญหาและให้คำปรึกษาด้านศิลปะนวนธรรม ที่เป็นประโยชน์แก่ท่านมากน้อยเพียงใด

7. .ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้เมืองพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่เอื้อและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมต่อการจัดกิจกรรม และมีการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอจำนวนมากน้อยเพียงใด

8. ท่านคิดว่าศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ควรมีการปรับปรุง หรือพัฒนาในเรื่องศิลปวัฒนธรรมเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบันอย่างไรบ้าง

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล

นายอัศมนต์ สมศรี

วันเดือนปีเกิด

23 มีนาคม 2528

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2547 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดอกคำใต้วิทยาคม
จังหวัดพะเยา

พ.ศ. 2551 ปริญญาตรี สาขาพีชศาสตร์-พีซีไอ
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2551-ปัจจุบัน นักวิชาการศึกษา
งานดนตรีและนันทนาการ
ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้